

منظومات مشی اطرافت حسین وارثی

منظومات منسی لطافت حسین و آلہ

ایم ایف وارثی صاحب علی سیدنا مولانا وارث علی شاہ قادری برہما چرخ

حضرت سید عبد السلام
 عرف میل بالگا رحمت
 اللہ علیہ کی جانب سے
 کتب وارثہ کی یہ
 بیستویں کاوش کی گئی جو
 کہ ایک سفید پوش
 گزرتے ہیں ایسے وقت کے
 کامل ترین عالم یا عمل
 والی فلسفہ جو داخل
 سلسلہ حضرت عبداللہ
 شاہ شہید رحمت اللہ
 علیہ سے ہیں لکن اسرار
 صدر کراچی میں ان کا
 مزار ہے

یہ کام وارث پاک غلام
 نواز عظیمہ اللہ فاکرہ کے
 حکم پر کیا گیا اس کام کو
 کوئی وارثی ایسی جانب
 منسوب کر کے نہیں
 حکم مرشد کا ارتکاب نا
 کرتے اگر کوئی بھی
 شخص یہ کہے کہ اس
 نے ہی ڈی ایف بنائی تو
 ماری لہجے کا کہ یہ
 جھوٹ بول ہے غلام کا
 کام غلامی کرنا ہے یعنی
 مرشد کے حکم کی
 تعمیل کرنا ہے تاکہ
 تعریف اور واہ والی وصول
 کرنا

برائے مہربانی سب
 وارثیوں پر حکم مرشد کی
 اتباع لازم ہے جھوٹ
 بولنے اور واہ والی سے ہر
 بزرگیوں شکرہ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مولوی الطافت حسین صاحب دارنی متوطن شیخپورہ ضلع مونگیر۔ جو عربی کے مستند ادیب اور معقولات کے مکمل عالم تھے۔ ان کا عجیب واقعہ ہے کہ ربیع الاول ۱۳۱۷ھ میں حضور قبلہ عالم کا نام نامی سن کر نادریدہ مشتاق زیارت ہوئے اور اس گرویدگی کا یہ اثر ہوا کہ دفعتاً عادات روزمرہ کے ساتھ خیالات میں بھی عظیم انقلابات رونما ہونے لگے۔ چنانچہ پیش ازیں ان کی طبیعت کو شاعری سے کوئی خاص مناسبت نہ تھی مگر اس شغفگی کے اضطرار میں جو بیس اشعار کا ایک قصیدہ لکھا جس میں شوق قدمبوسی کے سلسلہ میں اپنے جوش ارادت کا بھی اظہار کیا جس کے چند شعر یہ ہیں:۔

اے قبلہ ایمان من گاہے نظر برین نلگن	اے کعبہ ایقان من گاہے نظر برین نلگن
اے پاشخ ارمان من! محبت بران من	اے منی قرآن من گاہے نظر برین نلگن
تصدیق تو ایماں بود منکر نہ تو شیطان بود	اسلام من ایمان من گاہے نظر برین نلگن
نے مومن نے کافر م از ہر دو فاسخ خاطر م	بر تو بود اذعان من گاہے نظر برین نلگن
جامے بدہ مہم کند تا نیست از ہستم کند	اے ساقی دوران من گاہے نظر برین نلگن
نایدہ دیدار شما چوں ویس باشم مہستا	تو اے محمد زان من گاہے نظر برین نلگن

غرض کچھ روز تک یہی قصیدہ شب و روز کا وظیفہ رہا۔ لیکن مجیب الدعوات نے ان صدق و خلوص کا یہ ثمرہ مرحمت فرمایا کہ شرمع شعبان میں داخل سلسلہ ہو کر نخل حمایت دارنی میں پناہ گزین ہو گئے اور دوسرا قصیدہ جو پیش کیا اس کے بعض اشعار یہ ہیں:۔

ضرب مردانہ بزن سینہ صد چاک شوم	دل چو بہ شکستہ شود عرش شہ پاک شوم
سہر بگفت ملقہ خونیں کفان نزیب بدن	بہ امیدیکہ شہید بت سفاک شوم
خوش خرامم چو برہنہ کف پامی آید	جاں بگوید کہ براہش خس و خاشاک شوم

خاک بریش و نشاطیکہ بداریں و ہند
 شہسوارم چونکہ عزم لشکار دل من
 نقد با سوختہ ام نفیس عدو لیک سوخت
 درد عشق تو بدل گیر دو غناک شوم
 نیم سم جان صید نگہ ہدیہ فتراک شوم
 آتش زن کہ ز خاک آمدہ ام خاک شوم

ملاح کے معنوی مرادات اور خواہشات کو مدوح نے کہاں تک پورا کیا اس کی تو خبر نہیں۔ مگر
 بظاہر یہ ضرور دیکھا کہ حضور قبلہ عالم نے مخاطب ہو کر اس منظوم عرضداشت کی سماعت نہرالی اور سرور
 ہوئے۔ بہر کیفیت کسی وجہ سے کیوں نہ ہو لیکن مصنف موصوف کا یہ دستور ہو گیا کہ جب حاضر خدمت ہوئے
 تصدیق ضرور پیش کیا۔ چنانچہ اسی دوران میں ایک نظم جو سراپا جذبات محبت سے معمور۔ اور خواجہ امیر
 خسرو کی طرح پرکھی تھی پیش کی جس کے چند اشعار یہ ہیں:-

من قلم ماست کروم بر سمت نجش قلے
 از چشم و ابرو انش غارت گر جہانے
 عمورے پستے ظالم دراز دستے
 ہتھاب بے حجابے خورشید بے نقابے
 دزدیدہ کن نگاہے از دل کشم من آہے
 از انجملہ موصوف نے ایک اور تصدیق لکھا جس کا مطلع یہ ہے:-

اے قصر تو بلند ز پرواز منکر من
 میدان فراخ تر رنگ تو سن سخن
 اس معرکہ الٰہی تصدیق کی تمہید سچاس اشعار میں ایسے طرش عنوان اور دلگداز ہیرا یہ میں لکھی ہے
 جس نے نفس مضامین کو اور زیادہ پراثر کر دیا۔ چنانچہ اس تصدیق کے ساتھ چند اشعار تمثیلی نفل
 کرتا ہوں جن سے مصنف کے واردات و کیفیات کا بخوبی اندازہ ہو سکتا ہے۔

مطلب بیا بہ پردہ دیگر سرود زن
 آب حیات وہ بمن مردہ تسلیم
 جائے بدہ کہ دیدہ جان بر ابصر وہ
 در ہجر یار تا بجای رنج و غم کشم
 شوخے ہر آن گشتہ بصد شان جلوہ گر
 کافر ہستے کہ دین مسلمان بر دہ زور

ساتی بدہ با عنبر نو بادہ کہن
 مے جان دہد بمرہ صد سالہ در کفن
 گفتند روئے عن نوال دید چشم من
 مے وہ کہ بگردم ز خودی وز خوشن
 روز ازل گرفت سبقہائے کمرو فن
 ترکے کہ کرد غارت ز نار برہمن

مے بعد بہانہ کند صید عاشقان
گاہے ز تیر غمزه گہ از زلف پرشکن
پھر فریب اختتام مدوح سے استدا کرتے ہیں۔

دردیکہ جلا علت مارا دادا بود
دردے کز زوارہ سفر جان مبتلا
دردیکہ بعد مرگ برود در دیار تو
ناکردہ کس نماز برد۔ نے دعا خیر
گفتم ہر آنچه گفت دل پرہس مگر
ترسم کہ در نواح تو پیدا کند عنف

بلکہ ایک قصیدے کی مٹہ بہد میں مولد وارثی (دیو اشرف) کی مدحت شاعرانہ پیرایہ میں
اس خوبی سے کی ہے کہ آداب ابرادت کے ساتھ نازک استعارات میں اپنے تخیلات
کا اظہار بھی کر دیا۔ اور عاشقانہ مذاق کی بلند خیالی بھی قائم رہی۔ چنانچہ آپ لکھتے ہیں :-

مطلع خورشید ایران استن اسہین
بج میدانہ چہ دیو منظر جمانی رت
خود چہ دیو اے نماز گاہ شوق عاشقان
خود چہ دیو عاشقان را کعبہ ایان زمین
من غلام حضرت است شدم دیو پرست
نور پیشانی ست خاک کو چہ دیو اے من
مر سخائے عالمین و ما من و لمجائے من
موطن محبوب یزداں منزل سلماے من
مقصد صحرا نور دان محل بیلاے من
بود در طفلی ہمیں باز گہ آقاے من

الحاصل فیضان وارثی کا یہ جی ایک یادگار کوشم ہے کہ مولوی لطافت حسین صاحب جو در حقیقت اپنی
فروتنی کے لحاظ سے فن شاعری کو صرف نمود و شہرت کا ذریعہ سمجھتے تھے مگر جوش محبت نے
انکی اس متانت کو مضطرب حالت سے ایسا تبدیل کر دیا کہ اسی سادہ مزاج مولوی کی طبع مزید
نے تقریباً چالیس قصائد میں برجستہ و مضامین لکھے جو کہ نہ مشق اور عالی خیال شعرا کے کلام
سے کسی طرح کم نہیں۔ اور تعجب یہ ہے کہ طبیعت کی فطرتی اُفتاد کہ شاعری سے عدم رغبت
وہ بھی قائم رہی کہ تخلص جو اس فن کا خاص متمتع ہے اس کو آپ نے قطعاً ناپسند کیا۔ بلکہ مذکورہ
بالا قصیدہ کے ایک شعر میں اپنے اس خیال کو صاف لفظوں میں لکھ دیا کہ :-

شاعران اخلعت و مار است عربانی ہوں
اگر جنوں این عالم را کن چست بر لائے من
چنانچہ انکا کلام جس قدر بھی دستیاب ہو سکا ہدیہ ناظرین کیا جاتا ہے :-

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ایں چند ابیات پر توے ست از عشق تھے کہ با پیشوای خود میداشت هیچ تخلص بر خود نہ پسندید
کہ آں ہم بر مرشدش نثار کرد چنانکہ از کلامش عیان ست نیک کارے نکرد۔ و وقت مردن طیفی
داشت۔

تو صاحب دولتی من مفلے ام
ازیں پس بیشتر حق ندانم

تاریخ وصال خود ہم دریں روز ہا میں قطعہ خواند

جزینج و غم ز زیت چو سوئے نہ دیدہ ایم بز زیت موت لالہ برب برگزیدہ ایم
آسودگی بگوشہ ہستی نہ دیدہ ایم جان دادہ ایم و کنج مزارے خریدہ ایم

۲۶ ۱۳ ۱۰ ہجری

ازوست

شاعران را خلعت ہماراست عربانی ہوں ای جنوں میں جامہ را کن چیت ہر بلکے من

دیگر

بنگر جمال حضرت دارت بچشم شوق حق را مگر بصورت انساں ندیدہ

در ماه ربیع الاول شریف منسلحہ ہجری کو ہنوز زیارت آنحضرت بچشم ظاہر من نصیب نہ شدہ
 بود ای قصیدہ (یا مناجات) نوشتہ شد۔ میخواستم کہ بذریعہ ڈاک در لقاہ بجہت فرستم مگر خوف مانع
 بود نتوانستم۔ بجاہ شعبان شرف بیعت حاصل کردم چند روز بعد از حصول بیعت جناب ملتشی ظہور علی
 صاحب (جناب فضیحت شاہ صاحب) بھنور بر خواندند۔ انت۔ انت۔ یا انت۔

رباعی

گوید چه زبان حسردندانند
 حیران کہ خدا و یا چه خوانند
 باید نتوان نمود رازت
 اخمار خوشست سترماند

اے قبلہ ایمان من گاہے نظر بر من فگن
 اے پاسبان آریان من اے حجت برمان من
 در غمزه عالم ترا حیا و موتی یکہ اذا
 اول توئی آخر توئی باطن توئی ظاہر توئی
 گفتی الت پیشتر آخر بلی، اری سپر
 رحمت بر اے عالمی گندم ز تو خورد آدمی
 بحرے رواں از چشم کشتی ز امیہ شما
 اے خود خلیل و آنری گہ بت شکن گہ بت خری
 بر طور جلوہ کردہ خود از خودت غشس خوردہ
 عیسیٰ نباید شد خدا لیکن نہ تواز حق جدا
 در عشق رہہ بیمودہ در عسار ہمرہ بودہ
 وحی خدا تابع تراف اردق شکی از خطا
 در کوے تو باشد بخت قرآن ز تو یا بد شرف
 از ملک فارس میروی و ز اہل بلش میثوی
 گہ زینت منبر شوی تا خود بیانت بشنوی

اے کعبہ ایقان من گاہے نظر بر من فگن
 اے معنی قرآن من گاہے نظر بر من فگن
 قہار من رحمان من گاہے نظر بر من فگن
 چو خوانمت ایجان من گاہے نظر بر من فگن
 ای عہد من پیمان من گاہے نظر بر من فگن
 لے احمد و شیطان من گاہے نظر بر من فگن
 اے نوح من طوفان من گاہے نظر بر من فگن
 نرود ذی طغیان من گاہے نظر بر من فگن
 موسیٰ ذی شعبان من گاہے نظر بر من فگن
 اے عیسیٰ ذی شان من گاہے نظر بر من فگن
 صدیق ذی اذعان من گاہے نظر بر من فگن
 اے حشمت ایمان من گاہے نظر بر من فگن
 اے حیدر و عثمان من گاہے نظر بر من فگن
 اے خبذ اسلام من گاہے نظر بر من فگن
 سجان من حسان من گاہے نظر بر من فگن

تصدیق تو ایمان بود منکر ز تو شیطان بود
 موسیٰ بخود نازش کنان کافر بکفرش شاد ماں
 نے مومن نے کافر از ہر دو فاسق خاطر م
 گر ہندوم ز نار من در مسلم اقرار من
 ردیم سیہ کارم بتہ جان پر غدر رہ پر خطر
 در آجر تو جاں بر لبم کئے روز خواہد شد شہم
 جائے بدہ مستم کند تا نیست از مستم کند
 نادیدہ دیدار شما ویس باشم مبتلا

دائماً نہ دیدن تا خدا کے شاید دید شما
 اے وارث یزدان من گاہے نظر بر من نکلن

بہاہ رجب ۱۱۰۰ بمقام پٹنہ بہ آنحضرت عرض کردہ شد

عاشق از دست جلائے توفنا می طلبد
 منت از ماست کہ شد شہرہ حُسنش از ما
 گرنہ خود سوختہ عالم ناسوت بود
 پردہ ردا ز رخ اے حرم جلوہ حق
 نامہ بر جان نوشت ست مرا بخشی جان
 وائے نادانی زاہد کہ پئے حور و قصور!
 شدت زخم جگر درد درون ہوش جاں
 منظر موت بہ بالین من استادہ بدہ
 از تو اے شاہ عطا بخش دلم ہیچ نہ خواست

دل طلب کرد بشکرانہ نعمت دل وہ
 منت اینست کہ از بندہ خدا می طلبد

بماہ حبشہ ۱۳۱۵ ہر آنحضرت عرض کردہ شد بمقام پٹنہ بمکان لومی شہر الدین بیر

دل چو شکستہ شود عمرش شہ پاک شوم
 اگلے لطف کن از بودن عین پاک شوم
 بامید یکہ شہید بست سفاک شوم
 جان گرید کہ برامش خس و خاشاک شوم
 زخم چنداں کہ خورم مست و طربناک شوم
 دلہی کن کہ خورم گندم و بیباک شوم
 یعنی فرمانبر فرمان عہد پاک شوم
 راز دانندہ اسرار طربناک شوم
 درد عشق تو بدل گیرم و غمناک شوم
 قطرہ آب منم خون دل تاک شوم
 نیم جان صید نگہ ہدیہ فتراک شوم
 دعوت یار جہایت کنم و کاک شوم
 زاہد او باشد من بندہ چالاک شوم
 خوش کہ دلدادہ این کواک چالاک شوم

ضرب مردانہ بزنی صد چاک شوم
 چند زندانی این ہستی خاشاک شوم
 سر بکف حلقہ خونیں کفتان زیب بین
 خوش خرامم جو برہنہ کف پای آید
 قہر آلود نگاہ تو چہ لذت دارد
 کاشش این خوف و رجا را بقیامت نبرم
 قوتی دہ کہ پرستش کندت جان و دلم
 ہمہ ادراک بدہ تا ز صغنائی دل خود
 خاک بر عیش و نشاطیکہ بدارین وہمند
 جرعہ بخش کہ مستم کند دست کنم
 شہسوارم چو کند عزم شکار دل من
 دل ہی گفت کہ گر بخت شود یار بود
 و اعظم گفت کہ جنت پئے زاہد باشد
 یار معصوم بہ ذکر عتبہ عمیتاراں

نعت ہا سوختہ ام نفس عدولیک نہوخت
 آتشے زن کہ ز خاک آمدہ ام خاک شوم

بتاریخ ۱۵ ماہ شعبان ۱۳۱۵ ہر سواری یکہ در میان مقام بہرائچ و گنڈارا نوشتہ شد و بمقام گنڈارا
 ہماں تاریخ بھنور عرض کردہ شد مخاطب بہ دیوا شریف کہ مولد مقدس است
 السلام لے آسان شاہ من السلام لے آسمان ماہ من

اَلسَّلَامُ اے مولدِ مولائے من
 اَلسَّلَامُ لے ڈر قدسی را صدق
 اَلسَّلَامُ اے برج مہرا جتیا
 اَلسَّلَامُ اے طوف توجج را اہل
 اَلسَّلَامُ اے بر تو جنت رشک غمرد
 اَلسَّلَامُ اے کعبہ اہل نیاز
 اَلسَّلَامُ اے داروے درد کہن
 اَلسَّلَامُ اے محرم اسرار یار
 اَلسَّلَامُ اے رحمت حق را مکاں
 اَلسَّلَامُ اے خاکِ تو خاکِ شفا
 اَلسَّلَامُ اے آبِ تو آبِ حیات
 اَلسَّلَامُ اے بادِ کوئے یار من
 ہر زمانہ در شام بچے یار
 چشمِ دارِ دزون سبزہ گاہ تو
 جوقِ جوقِ آید ملک بر عقبہ ات
 صد سلامت می کنم دیوے من
 اَلسَّلَامُ اے یثرب و بطحائے من
 اَلسَّلَامُ اے بر تو می ناز و نخت
 اَلسَّلَامُ لے درجِ دُرِ اہمیت
 اے زیارت گاہ اقوام و ملل
 اَلسَّلَامُ لے از تو عالم بہرہ بود
 اَلسَّلَامُ اے قبلہ بندہ نواز
 اَلسَّلَامُ لے چارہ ساز مرض من
 اَلسَّلَامُ لے مہبطِ انوارِ یار
 السلام لے فیض بخش انس و جاں
 السلام لے گردِ تو نورِ صفا
 قطرہ دہ تانہ ترسم از مات
 لطف می بنم با بحالِ زار من
 یا بہر چوں برگِ شکم سوئے یار
 جان و دل در شوقِ خارِ راہ تو
 نابوسد سر بساید بر درت
 تو کجا و من کجا اے وائے من!

در ماہ ربیع الاول شریف **۹** سالہ بمقام دیوان شریف بجنور عرض کردہ شد
 شفقی منشی محمد یوسف نمنار پٹنہ فرمائش کردند کہ بر قول حضرت امیر خسرو رحمۃ اللہ علیہ (من قبلہ رہت
 کردم برکت کج کا ہے) غزل نوشتہ شود کہ در مصرعہ ثانی جلیہ شریف حضرت باشد۔ کو شیدم بنواسم
 معذرت کردم گر منشی صاحب موصوف بہ آنحضرت عرض کردند۔ ارشاد شد کہ گوشش با یہ شعرے
 چند ہا اندک تبدیل تافہہ گفتہ شد و بجنور عرض داشتہ شد۔

من قبلہ راست کردم برکت خوش لقائے
 از چشم دایر وانش غارت گر جمانے
 عریاں سرچہ ما ہے شوخے بر بہت پائے
 صدقنہ در نگاہے صد عشوہ در ادائے

مخور نے پرستے ظالم دراز دستے
خواہ کہ دل ربا بد صد دل دہی نماید
مہتاب بے عجب بے خورشید بے نقابے
مصوم چوں فرشتہ از نور حق سرفشته
دزدیدہ کن نگاہے از دل کفتمن آہے
رفتار ہچومتے ہشیار دل ربائے
چوں دل برو نیاید چالاک دل ربائے
عیاب بے دفائے فتان کج ادائے
از غیر حق گستہ یعنی کہ خود خدائے
باشم قبیل چشم و یک غمزہ غول بہائے

در ماہ جمادی الثانی ۱۳۰۹ھ بمقام لکھنؤ سرے امین آباد بجنور عرض کردہ شد

باستدعائے تشریف آوری در مکانم بہ بخوپورہ حاضر شدہ ہوم

خوشا روزے کہ مہانم تو باشی
نترسم از گناہ و لے زو و زخ
نیفتد چشم من بر ملک کسے
خوشا دردے کہ باشد درد عشقت
وداع دین و اسلام مبارک
بتا گردین و ایما نم تو باشی

رجان خود بگذرم جانم تو باشی
شفاعت خواہ عصیانم تو باشی
بریں نازم کہ سا مانم تو باشی
خوشا در مان کہ در مانم تو باشی
بتا گردین و ایما نم تو باشی

خدا دیدم چو دیدم رے وارث
یہ حق گویم کہ ایتانم تو باشی

در ۱۳۰۹ھ ہجری بمقام سترکہ بجنور آنحضرت پیش کردہ شد

می زیب دستاے صنم خدائی
ہر جائی و ایں چہ طرفہ رمنے
موسی چو نہ تاب جلوہ داری
غش خوردہ ز جلوہ حق نہ بیند
باید تو صد گنہ ثواب ست
نار د بہ تو نشان کہم ربائی
داند نہ کسے کہ خود کجائی
تو طالب دید حق چسرائی
می سوزم و دیدہ واکہ آئی
بے یاد تو بسندگی ربائی

از کعبه دو پر شد و شد غم
 بردارفتاب رخ به بیم
 چوں ذات و صفات تو ندانم
 تو دارش آل مصطفائی
 خاموش که شان و ارث علی است
 جان قید بدن در لجن باشد
 کردم بدرت چو جبه سائی
 زین بلبش نه طاقت حیدائی
 بیهوده بود سخن سرائی
 تو حنا زن عیلم مرقنائی
 از جمله شیون کبر یائی
 از بود خودم بدو رهای

اهم دریں جا بکنورا آنحضرت عرض کرده شد

رباعی

اے ذکر تو باعث فراغ دل من
 تیرہ دلی کا نہرو تا بد مہرت
 لہر ز مئے تو کن ایاع دل من
 روشن ز جمال تو چراغ دل من

بمقام شیخ پورہ بہاہ رجب ۱۳۱۵ھ میں شجرہ شریفہ بہ آنحضرت پیش کردہ شد

شجرہ مانند قصید

اے وارث خدا کہ توئی وارث رسول
 تو وارث حسن کہ جب گوند مصطفیٰ است
 تو وارثی کہ ارث ز عابد گرفتہ
 تو وارثی ز کاظم و موسیٰ و از رضا
 اے وارث جنید کہ سلطان اولیاست
 تو وارثی ز واحد و بوافتح و بواحسن
 تو وارث علی و توئی وارث بول
 تو وارث حسین کہ دلبند مفضل است
 از باتر و ز جعفر و ز اہد گرفتہ
 دز کرخی و ز سقلی کہ بودند مقتدا
 دز شبلی و عزیز وراثت ترا سزا است
 دز بوسید جملہ محبتان ذوالمنن

۱۵۰ شجرہ مطبووعہ میں شعر بدین گونہ بڑھ ہے۔ تو وارثی ز واحد بوافتح و بوسید: رحمت بجال شان رسد از اینر و محمد۔
 از لعلی نام مبارک جناب حضرت ابراہیم مترک شدہ بود۔

تو دارثی ز غوث که محبوب حق بود
 وز پورا دلین شہ محبوب کبریا
 دارث ز شیخ کبر معتبول و مہتدا
 تو دارثی ز احمد دہم سید علی
 ذر سید حسن کہ ز اولاد مصطفیٰ است
 عباس را پدر کہ بود مرد مقتدا
 آن دین را بہا کہ بود مرد باکمال
 از حضرت سرید و بر ہم دارثی
 از حضرت امان و حسین و ہدایت
 اے آنکہ وارثی تو ز رزاق بانسوی
 ہم وارث محمد عالی نب توئی
 اے خویش دارث خود و عیار پرفتنے
 وہ در محیط ذات وجود مرا و ضہو
 اعلیٰ بکن مرا بجز از دیدہ روئے تو
 آن کن کہ جز بذر تو گنم شود ز بان
 نے بود دارم و نہ ثباتے و نے قرار
 در سلامت عدم ہمہ تاریک و سیاہ
 دارم نہ کار جز تو ز دنیا و آخرت
 نسبت بہ تو بس است مگر نسبت نوی
 من بندہ تو ہستم و میرم بہ بندگی
 سر باشدم باے تو جانم بہست
 این کترین سگ است کہ عطشان آمد است
 بر تو و بر من ارشیوخ گذشتگان
 صد صد سلامہا دور و دنیا ز با

مشکل کرامت آل شاہ حاصل شود
 رزاق آن کہ اہل حنہ را راست پیشوا
 کہ بود مست بادہ توحید کبریا
 از حضرت حسن دہم از موسیٰ ولی
 از نسل پاک مرقنوی شاہ لافتی است
 زویافتی ہر انچہ رسیدش ز کبریا
 تو دارثی از ز محمد و از حلال
 و از حضرتے کہ بود بر ہم بہکری
 ہم از صمد ربید سپا پے وراثتت
 در عہد او بملک ولایت وراثتی
 و ز شاگرد و نجات ہم از حنا دم علی
 لطف بحال من کن و شو وارث منے
 کز خبث قطرہ پاک شود چون رود بجز
 گر کن مرا مگر شہ نوم گفت گوئے تو
 بوئے تو دمبدم برسد در مشام جان
 اطلاق من بمن ز وجود تو مستعار
 عکس ز آفتاب کہ روشن شوم چو ماہ
 باشد مرانہ وصلہ اجر و مغفرت
 آغاز من توئی و ز سر انجام من توئی
 این موت من بہ مرتبہ خوشتر ز زندگی
 ہوسم کف ز پائے تو شنا دان بوقت موت
 از بہر قطرہ لب عمان آمد است
 از ما و از حنہ نامی من رفتگان
 صد بندگی رکوع و سجود و نماز با

بمقام شیخپورہ کہ از جموارہ آنحضرت بما تشریف آدروند وقت نخت از شیخپورہ بہاہ

رجب ۱۳۰۹ھ عرض کردہ شد

یار آمد و سکن و کاشانہ ندارم	جادادش اندر دل بے صبر و قدام
در شبشہ دل جائے بر این چہرہ توں بود	لیکن چہ توں کرد کہ دل نیز ندارم
مہان رسیدست و نہ سامان ضیافت	بریاں کنم این سینہ پئے دعوت یارم
دقتی برسیدی کہ اذال داد موذن	برپائے تو سر آرم و دین را بگنارم
مردن پیمناے تو این فائدہ دارد	زیر کف پائے تو رسد خاک مزارم
کشتی و من از حال دل خویش بترسم	کالودہ کند دامن حق خاک مزارم
دیدم نرس کوہ ہمان ست غبارے	اے سینہ ہدف باش ہمانست سوارم
ہنگام دداع تو ہمیں حوصلہ دارم	بر باد کند تو سن توشت غبارم

زیں بیش فضول ست سخن حضرت وارث
امید دوعالم ہمہ برست نثارم

بمقام دیو اشرفیت بتاریخ ۱۳۰۹ھ گفتہ شد ہم

دراں جا بکھنور آل حضرت پیش کردہ شد

روزم بیاد جلوہ رویت تمام شد	سودائے گیسوے تو ہنوزست و تمام شد
ساغر نامہ ہار کشیدن حلال شد	بے خود شدم بہ نشہ نمازم حرام شد
واعظ مرا ز خوردن مؤمن می کنی	روز الست ہیں کہ ہمیں تو سببم شد
کردست وعدہ شب من چشم منتظر	صبح ازل چہ صبح ہنوزم نہ شام شد
لیل و نہار شعبہ او چو رخ کشود	پیلاست روز زلف یک جملہ شام شد
حسرت ہمیں ست آہ ندارم ملی نہ درد	تلف باد خاک را کہ نہ بامی حرام شد
کردم چو سجدہ بدر و ارث علی	نازم بہ نجت خویش کہ کام بکام شد

بمقام دیوا شریف در ماه ربیع الاول سنہ ۱۳۳۱ھ بانحضرت بفرمائش آل جناب عرض کردہ شد

یہ نغمہ آمدہ بسبب چنانکہ موسیقار
شدت فرش ز مرد بساط سبزہ زار
بسایح برآمد ز بلطن سبزہ دار
دے ز بادِ سخن زنده کرد عینے وار
بشاخ نالہ قمری چو شیخ در اذکار
شدت باغ و ہم اطراف باغ رشک تار
سبو کتے بکشد بادہ ناب یا دلدار
دگر حجاب بر انداخت شد چو بادہ گسار
کہ شیخ ہم پئے بادہ گر و کند دستار
من فسردہ بجزرت چو نقش بر دیوار
وجود کیت دریں حلقہا بروں ز شمار
زیک برآمدہ در چند صد ہزار ہراز
بہ پردہائے بروں از شمار در اطہار
فرد و جہرت ادراک من ز استفسار
رسید نغمہ خوش لہجہ کہ ہاں ہشیار
بہ پیش بود ستادہ جمیل گل رخسار
حسینہ کہ ہمہ راحت و نشاط بہار
بنوک غمزہ ہفت کرد آہوان ستار
خمیدہ برفتش گشت گردن دیندار
چہ ہندوئے کہ مسلمانہ طالب ز تار
چراشستہ بجزرت ندامت بگذار

رسید موسم گلہا و زید باد بہار
ہمون ترشح باران آب پاشیدست
نسیم صبح دید در نباتات و ج خدا
با بیابان سبزہ ہائے خشک بیس
قطار سرو و بیابانست با صنفے غماز
ز بقعہ ہائے ریاحین و ہم گل نسیرین
خوشست آنکہ دریں موسمے گیوشہ باغ
کے چوست کند جرأتے حشرات تبار
فقط ز رستی موسم ہمیں نہ سرشارند
جہاں ز رستی فصیل بہار در طرب اند
منو کیت دریں رنگہائے گونا گوں
ہمون کہ صانع قدرت چہ صنعتش کریمت
عبدے کہ بہ اقصا ہمیشہ یک باشد
بہنکہ حکمت کثرت چنانکہ اندیشم
ہمیں کہ من ز تخمیر بخیرگی بودم
پہوشش آمدم از غاب جہرت فکرم
جمیلہ کہ ز سر تا بہ قدم بتے از نور
کند زلف چو گستر و طاعی صیدش
بطان ابروئے او سجدہ کر صد زاہ
چہ کافرے کہ بغارت برودل دایماں
بہ پیش آمد و گفت شاہ نغمہ داؤد

شتاب کن کہ بپا حشر جملہ تہا رست
 شہنشاہی کہ بنا مش زمت دسکہ دہر
 ہوں کہ حاکم استلیم جان و دل باشد
 ہوں کہ شاہد رعنائے حسن برائش
 ہوں کہ پیش روزہ روان عشق بود
 ہوںست ساقی نمخانہ سے توحید
 ہوں کہ ہست ہم او ہست انچہ ہست کہ ہست
 ہوں کہ منظر حکم الوہیت باشد
 ہوں کہ وارث وارثیم رحمت حضرت
 خیال یار ز سر تا قدم ہمیشہ شود
 چنان بگفت دژمن شوخ و شاندار برفت
 مگر کہ دست ید اللہ دستگیر شود
 کرد ہد کہ کند سجدہ آستانش را

برون سپاہ شدہ ملک واحد جبار
 ہمیشہ سگیش او زید پنجسہ قہار
 سخاوتش نکند فرق کافر و دیندار
 بیک نگاہ ز عالم برد صبر و قرار
 ہوں کہ قائمہ عشق را بود سالار
 نگاہ در کشش مست می کند ہشیار
 نجر نشانہ دیوار او وجود و مترار
 عیوب ماہ شہما چنید و شوہ ستار
 ہوں کہ تو بگنہ زیستی وا وغفار
 نگاہ بر رخ او ہسل می کند دشوار
 منم بیاس و تمنا فتادہ زار و نزار
 نہ بندگی بہ پذیرا بود کیے ز ہزار
 دے کہ ایچ نہ ماند در روز صبر و قرار

ذکاوتے کہ کند حل میں معارا

ظہور کثرت و وحدت ز نور ہنگسار

شب سیر و ہم شعبان ۱۳۱۰ ہجری بمقام آ رہ بھنور عرض داشتہ شد

رفتی چو ز من نقش کف پائے تو بوسم
 گے خاک رہ تو بہ تمنائے تو بوسم
 جائے کہ نشستی گے آں جائے تو بوسم
 پائے کسے گے در سر سودائے تو بوسم
 خوش آنکہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ قسم خاک قدم ہائے تو بوسم
 شمع بخمال رخ زیبائے تو بوسم
 ہر روشن دتیرہ بہ تمنائے تو بوسم
 بارے بسر زلف چلیپائے تو بوسم
 تیکین نمد ہر چہ سودائے تو بوسم

خوش آنکہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 یادست نگارا کہ شبے آمدہ بودی جانانہ سوئے مضطربے آمدہ بودی
 با حسن و جمالی عجبے آمدہ بودی از ناز و آدا خندہ بے آمدہ بودی

خوش آنکہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 شاہا تو بستان عجبے آمدہ بودی در پریشانی پر تعبے آمدہ بودی
 دارم نہ طلب بے طلبے آمدہ بودی لطف تو سبب بے سببے آمدہ بودی

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 در شوق تو کہ متکلف کعبہ نشینم کہ دیر روم نقش قدم کاش بہ بینم
 نے آں دہم از تو نشانے و نہ انیم از کوری چشمان خودم بسکہ حریم

خوش آنکہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 دیدم چو دے برق تجلی صغارا سائل بدر پاک تو لیبنا و نہ ہارا
 یک جلوہ دگر بر من مسکین خدارا شاہاں چہ عجب گر بنوازند گدارا

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 اے پردہ نشین حرم پاک خدائے داند نہ کہے خود کہ چگونگی و کجای
 عالم ہمہ از پر تو یک جلوہ نائی نظارہ بشوق تینکہ دگر برقع کشائی

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 باشد نہ ترا ہیچ مقامے نہ مکملے ایں جاو کہ آں جاز تو یا بند نشانے
 ہندوئے بہ دیدے مسلمان بقرانے من خود چہ کنم چوں نہ چنبنے نہ چنانے

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 اہل نظرت دیدیم مہرہ و ویراں در سجد و بت خانہ و میخانہ و دیواں
 ایں شہترہ دیدن نتواں نیز رخشاں آں دیدہ بدہ باز کہ ہمیں رخ تاباں

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 ہاں در تن ناپاک چھیدے بکن دست ضربے زدہ لبیک نہ یک ضربے پندرت
 آواز کنول از دہن زخم بلندست یک ضرب دگر بسمل تو حوصلہ مندست

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 در حضرت سلطاں نمود بارگدارا باسع شہنشہ نتواں گفنت دُعارا
 روزے ز کرم آمدہ بودی بدارا باز آ کہ بتو عرضہ دہم حمد و ثنا را

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 تو پاک و منزہ و منم تیرہ و ناپاک تو نور سماواتی و شد طینت من خاک
 گر خاک کثیفی برد تا مہ و افلاک ہر روز خورشید رسد عکس بنخاشاک

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 چون قبلہ نما سوئے تو ہر سینہ جہانست یک سجدہ بیائے تو و از صیلاستست
 لیکن چو بہر کھتی دو سجدہ ضرورست یک سجدہ دگر کاش بیائے تو دہ دست

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجدہ فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 در عالم تسکی بازل روئے تو دیدم دزلعل و درختان الکت بشنیدم
 از تسک بشوق تو بنا سوت دو دیدم حسرت نہ دگر ذایقہ دید چشمیدم

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجده فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 فردائے قہامت کہ شود مجمع جمہور
 فرمان جہنم تو دہی بر من مقہور
 آئی و شوی محاسب خاطر و معذور
 من نعمہ کنان از منے دیدار تو مخمور
 خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم

در سجده فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 زان روز کہ من چنگ بدامان زدتم
 نے سجده سوئے کعبہ دئے کعبہ پرستم
 در یاد کرہائے نختین تو مستم
 تو پیش من و دامن تو بود پرستم
 خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجده فتم خاک قدمہائے تو بوسم

یادست عنایات تو یا حضرت وارث
 بالطف اشارات تو یا حضرت وارث
 صدگونہ مراعات تو یا حضرت وارث
 ہر لحظہ مدارا سے تو یا حضرت وارث

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجده فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 باشم نہ سزاوار مگر رحم بعنما
 در جہل گرفتار مگر رحم بعنما
 بدکار و گنہگار مگر رحم بعنما
 در ظلمت پندار مگر رحم بعنما
 خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم

در سجده فتم خاک قدمہائے تو بوسم
 اے تو سن سلطان بتوزید کہ نازی
 خاک قدم تو سرمہ کند ہندی و تازی
 برشت غبارم دگر امید کہ تازی
 آنرا کہ توازی نہ چسرا باز نوازی

خوش آں کہ تو باز آئی و من پائے تو بوسم
 در سجده فتم خاک قدمہائے تو بوسم

بتاریخ ۳۱ شعبان ۱۳۰۳ بمقام آره بھنور عرسن دہشتہ شد

میدان فراخ ترزتگ تو سن سخن
 وی ذات تو دبیع ترازد سعادت زمین
 دامن ز جنبش تونہ ادراک جہنخ زن
 گنجد درو عقول و سموات و جان و تن
 پاکی زخبت قطرہ نہ در بحر موج زن
 باشد ہمیں مراد ز حسلوت بہ انجمن
 پیدا بہ باطنی و نہانی تو در عین
 غیرت ہزار پردہ ز کثرت برخ فگن
 نے طغلی و شہاب و خواہی شن یغین
 را می ہمہ نثرند و ہمہ بلس و غین
 بر کاخ حق حکیم تو دام گس متن
 استادہ بشاخ بگو بیج را کن
 بیند خلیل نور تو در نار شعلہ زن
 حق را مکنان کہ دید ترا کئے بود وطن
 حق را نہ تاج بر سر نے جامہ در بدن
 خورشید شمع بزم جہان ست و بے لگن
 بردانت نہ لوٹ ز مولود نے ز زن
 جان باز باختند ہمہ مال و آل زن
 راضی بحکم تو چہ بر حمت چہ ممتن
 قومی بری براہ نہ یزدان و اہرن
 افسانہ ہیوٹ دریں دار پر محن

اے قصر تو بلند ز پردہ از فکر من
 اے شان تو رفیع ترا ز رفعت فلک
 اے آنکہ عقل کل کف اول ز جوش تست
 اے ذات تو محیط حدودت و قدم بود
 از قید پاک پاکتری خود چہ ذات پاک
 تو خود ہمہ و ہم ز ہمہ پاک و بے نیاز
 دیدم چونیک ظاہر و باطن ہمہ توئی
 بیند عروس وحدت تو چشم تیز میں
 باشد نہ انتہا و نہ شد ابتدا ترا
 چندیں ہزار عقل ب فکر ہر میتت
 محبت بکنہ ذات تو چوں بیت عنکبوت
 قطع دلیل ذات تو ملحد نہ خود کند
 خورشید و ماہ مشعلہ دالان راہ تو
 اے آن کہ لامکان نتوان شد مکان نو
 زیمد بہ قامت تو رد اے الوہیت
 رکشن ز تست عرش نہ خود پاہنی بعرش
 نے باشدت ولد نہ نے باشدت کفو
 خود ممتن خلیل بقربان یک ہسر
 اے آنکہ رحم و قہر تو بر یک عنایتے
 گراست می رویم و گرد رہ خطا
 پیش از وجود آدم و شیطان نوشتہ

دهقان که بود کشف بلیغ تو گندے
 گفتی مجزا گر چه نوشتی که ہاں خوردند
 خود بہر صید بودن گسترده کند
 ہر نیک و بد ز تست نہ غیر می شریکے
 از سجده ت جبین مسلمان بغیر و ناز
 مقصود بندگی تو بود دست ہر دورا
 باشی نہ گر تو جلوہ دہ خانہ خلیل
 و نور تو سر دغ دہد و کفیبہ
 لے یا دست حرز دل دین و جان ما
 ذکر تو مطمئن کند آید نہ ترس و باک
 باشی مقیت بندہ بر نا و طہنل و پیر
 ما بندگان بخواب و توی پاسبان ما
 خود رحمتت بہانہ رحمت سند یاد
 ناکر وہ نیک و ز ازل وقت جاہلی
 نازم بہ انتخاب امانت کہ جہل را
 اید چه از ظلم و جہولے مگر خطا
 رحمت چو کردہ بہ ازل تا ابد کنی
 زیں بس چه امتحان امانت چو در ازل
 اِیَاہُ نَسْتَعِیْنُ وَاِیَاہُ نَعْبُدُ
 اے مولوی ز گفتن من تر شرم مشو
 آموختی چه از کتب حکمت و کلام
 بس حجت قوی کہ ہی داشت فخرے
 باشی تو بندہ بت موہوم تلکے
 زاہد نہ زین ریاضت خود خدا رسی

آدم چه بود خود کہ کند فرقت از وطن
 تحریر ما دشوق بود بکیش از سخن
 یک دانہ سشد بہانہ این نام کلوذفن
 شرکست نام کردن شیطان و اہرمن
 خاک در تو قشقہ بر سہاے بر ہمن
 کعبہ پرست کعبہ پرستد و بت شمن
 داسد شرف چه کعبہ ز تجانہ و دشمن
 سولیش ز کعبہ ہمیش بود میل طبع من
 وے نام تو بحفظ ذاعدا بود مجن
 از شیر و سپیل مست و دیوانہ کر گدن
 یک را تو نمان و تخم و دگر را دی لمن
 آید ترا خواب و نباشد ترا دسن
 باشد نہ رافت تو بہ اعمال مہن
 دادی خلافت خود و صد منزلت بمن
 ارزاں خریدم ارچہ بہشتش بود شمن
 کار تو ستر و پرودہ بغیرت منی زدن
 باشد ترا نہ عادت تبدیل در سنن
 کردی امین خویش ہنوز نیم موتمن
 اَللّٰہُ وَاَدْرٰتُہٗ وَاَسْوَاۃُہٗ الْوَالِدِیْنَ
 مفروش سر کہ کلمہ رحمت گو بود دُشْرٰن
 پارینہ دستر تو ہمہ را بہ آب ن
 جز صدق جیش اہل نظر جملہ منہن
 تصدیق موت من کن و گند ز شک و ظن
 ایمان بیار بہ پیشتر از فرض و از سنن

بخشد نہ تا یقین بذات و صفات خود
 دیدی نہ خود چو چہرہ شیریں صدق حق
 زان پیشتر کہ غرق شوق دانے بگیر
 مارا در تو قبل برے وارث علی
 یا ذالکازم اشتر فی من ید العباد

زیں روزہ و نماز چہ بے فائدہ محن
 کاہے بر آوری نہ چو فر باد کوہ کن
 فرعون را چہ فائدہ از دست بازون
 تصدیق حال بخش بد عوائے قال من
 قد یستری اللہ یم علیہا کراہتہ

مطلع ثانی

مطرب بیا بپردہ دیگر سرودزن
 آب حیات دہ بمن مردہ قدیم
 اعصاب از خمار ازل سست گشت اند
 جامے بدہ کہ دیدہ جاں را بصر دہد
 تا در میاں منم نتواں دید وئے یار
 لبریز کن پیالہ رخ یار بس گرم
 در ہجر یار آب کجا رنج و غم کشم
 یا بے بصد بہانہ کند صید عاشقاں
 دل می برد بلعب بہ بازیش خون کند
 شوخے ہر آن گشتہ بعد شان جلوہ گر
 کافر بتے کہ دین ز مسلمان برد بزور
 مہزہ فطرت غنچہ دہن کا جتے جو سرو
 امروز صبح گے پس باد سحر گہی
 دیدم بسا مہزہ گلہائے رنگ رنگ
 غنچہ شگفت کاشش نما نہ عذار را
 باشد بان کامل بیجاں نہ سنبلی

سانی بدہ پس اغر نو بادہ کہن
 مے جاں دہد بگردہ صد سالہ در کفن
 آں مے بدہ کہ دفع کند سستی و دہن
 گفتند روی حق نتواں دید چشم من
 مے دہ کہ بگذرم ز خودی و ز خویشین
 جمشید دیدہ است بجایے نو و کہن
 مے دہ کہ بگذرم ز خودی و ز خویشین
 گلہے ز تیر غمزہ گہ از زلف پر شکن
 طفلے چہ شوخ و شنگ چہ عیار پر فتن
 روز ازل گرفت سہن ہائے مکرو فن
 ترکے کہ کرد غارت ز تار برہن
 ز گس بچشم و زلف چو سنبلی چہ گلبدن
 رفتم بہ بوستاں و دودیدم بہر چین
 دزلالہ و ز زنگس و نسرن و نارون
 نے گل برنگ رخ شدونے غنچہ چوں ہن
 ماند بہوئے زلف نہ نسرن نہ یا سن

موئے تیار رفته و موئے سوسے خلق
 می باش تا گوش نه زبیر پیش پارون
 بردش عنال ہوش گم شد ز خوشی
 گنجد بدو پیالہ مگر بادہ و دودن
 لیکن کند نگاہ کرم چشم بادہ زن
 نے سیدب نار دانه بندان و بادقن
 این خط پاک صحفت آں رسم ہر دین
 بر یا سمن بنفشہ برو بد شود سمن
 سلکے نشانہ غنچہ از لولمے عدن
 آں چشمہ حیات شد ایں سنگ درین
 استادہ سرو پا بگل و بستہ رسن
 کاسہ شکست بر سر طاوس در چمن
 سر سبز کرد بر کف پا پوسہ زدن
 آراستہ کند ز خوباں چو ابحمن
 کو آفتاب طور و کجا نار دود زن
 عالم چو بزم تیرہ و تو شمع انجمن
 پروانہ صد ہزار و تو شمع با نجن
 صد یوسفد قید دران زلف پر شکن
 یک حضرت ادیس اگر بود در قرن
 نالہ چوئل کنند لعشقتو صد دمن
 باشد نقطہ پیر چو یعقوب در خرمن
 چندے جوان سیتن و عشق یک یغن
 حاصل ز عشق چیت دل از بیخ خوش شدن
 باشد گواہ تمثہ ز فرہاد کوہ کن

شانہ چو کرد زلف چلیپائے عنبریں
 اے زلف ہاں بدوش مبارکت بوسہ زن
 نرگس بجزرت ست ننگا ہے ز چشم مست
 صد بادہ خوار کرد قدح پر ز چشم مست
 لب تشنہ لالہ ہچو گدا کاہے بدست
 دار دثبات با مہ و روئے نہ نسبتے
 سبزہ و خط سبز ادب را لنگاہ دار
 خط سفید نور علی النور را عیاں
 و یدم طلسم آں دہن تنگ در سخن
 کئے بلش عقیقین مین را شا بہت
 در باغ و ید نیک سہی قد یار را
 آں پیش حسن خویش چستانہ میرود
 خاک کفش چو باد مسیحا کہ بندہ را
 گفتم از وہ کہ صدر نشینی بہ بزم حسن
 کو پر تو رخ تو کجا نور آفتاب
 از پر تو تو نور پذیرند مہر و ماہ
 حسرت اگر چہ فرد مگر عاشقاں ہزار
 صد چوں کلیم سوختہ پیر تو رخت
 ہچو او یس عاشق تو در قبیلہ ہا
 شیریں ہزار کوہ کن ناہ عشق تو
 از تو بسا جواں چو یوسف بجاہ غم
 آغاز حسن تو نتواں گفت آن عجیب
 از سنج و غم نہ عاشق تو کرد شکوہ
 تلخی درد عشق تو شیریں تر از شکر

کنند عاشقان تو کو ہے بنا سخن
 عشق تو تیشہ پئے قطع خودی و آرز
 کثرت نہ شد حجاب رخ پر حیاے تو
 عاشق ز دید تو نتواں شد گہ صبور
 چوں جنگ آہ میکند فشاے باز عشق
 من خود کجا دُتد کرہ عشق تو کجا
 گفتم دروغ لذت دید و غم فراق
 لطف ست کردہ چون منے را بندگاں
 وادی چو شرف بست گیم ذرہ رود
 در دیکہ جملہ علت ما را دو بود
 در دے کز و ز در سفر جاں مبتلا
 در دیکہ بعد مرگ برود در دیار تو
 نا کردہ کس نماز برونے دعا خیر
 گفتم ہر آنچه گفت دل پر ہوس مگر
 لیکن کہ سوز دردت ہا کسترش کند
 از خجستگی کہ حوصلہ دوزا لیاقت ست

گر حوصلہ بلند مگر رحمتش وسیع
 امید وصل و ارث پر فضل ذوالہنن

بتاریخ چہار دہم شعبان ۱۳۱۰ھ بمقام عظیم آباد بجنور عرض کردہ شد

ہموں ماہ شب قدست یا مہر درخشا نم
 برد آرام جانم لیکن آرام دل و جانم
 دو چشم زہری دارد دانش آب جیوانم

بیابن گر کہ از دیوا بر آمد ماہ کنا نم
 دل آرامے دل آزارے فاجوئی جفا کارے
 نگہہ عاشق گشد و ز خند لب جانے دگر بخشد

ہر گنڈا ختم زینا ہوا شد وین و ایلم
 جہاں در سنج و ناب انوس نہ یکسان انوس نالانم
 زمستی می کند بر باد عقل و جوش و اہانم
 سلیمان بردش در باں کجا من بسکش مانم
 از و صد درد و آفت اے ہر درد و رانم
 چہ تدبیر اے مسلماناں کہ من خود را نسیانم

خوشا غارت گردینہا کہ بودست رسم و آیینہا
 دلہم باشد خراب ازسے جگر باشد کباب اندے
 قدش سر دست یا شمشاد در فنارش سخن فریاد
 سریر عرش را سلطاں قضا شد تابع فرماں
 از و ایجاب علت ہا ہم اصلاح طبیعتا
 بمسجد کافر م خوانند و در ویرم مسلمانے

قصیدہ

بمقام عظیم آباد بنا رنج ۱۶ شعبان ۱۳۱۰ھ بکھنور عرض کردہ شد

نور پشانی ست خاک کو چہ دیوائے من
 مر سخاے عالمین و ما من و ملجائے من
 معنی لا تقنطوا و مرجع و مادائے من
 کعبہ من قبلہ من یثرب و بلجائے من
 عرش رب العالمین و مولد مولائے من
 موطن محبوب نیرداں منزل سلماے من
 مقصد صحرا نورواں نمحل لیلائے من
 قدسیاں تسبیح گو در شوق این حلولے من
 نوع طوافش بر وں از حد استقرائے من
 حاجت برہاں نمی باشد بریں اقرائے من
 از ہدایت ہفت استدلال بر سرائے من
 شد قضا یائے بدیہہ منتج دعوائے من
 عشق خود تصدیق دارد را یگاناں غوغائے من
 خود کند در گوشہ چوں سنگ سود جائے من

مطلع خورشید ایاںست ز اں سیکے من
 بیج میدانی چہ دیوا منظر رحمانی ست
 خود چہ دیوائے کہ شد امید گاہ عاصیاں
 مورد فرمان ایا رحمت اللعالمین
 خود چہ دیوا شہر گویم بے نوائے زار را
 خود چہ دیوائے نماز گاہ شوق عاشقاں
 خود چہ دیوا عاشقاں را کعبہ ایمان دین
 نام پاک ادشکر باشد کہ شیریں شد دہن
 ہند و گبر و نصاریٰ و مسلمان و ہبود
 شد مطاف سلیمین شرق و غرب این خاک پاک
 کعبہ باشد ہر جہ باشد طوف گاہ مسلمین
 منطقے تصدیق کن داری نہ گرنہ عظیم
 بیش ازین شاید خرمائیک نہ سمع شوق را
 من سید دل را نہ زید شوق بیت اللہ ولے

از گلستان جاناں صد بار استغفائے من
 وادی امین بود هر گوشه از صحرائے من
 آفتاب حق پہ ہیں بسچودہ بر پائے من
 خضر ہر حرفیکہ بر من آید از لہائے من
 شجر ہر پھول جو ہر شاہرہ دریا رائے من
 زلف یا بکشا در محفل مگر لیلائے من
 کے سگ اصحاب کہف بودہ شدن ہمائے من
 من بجائش بودے او کاش بودے جائے من
 داشتے از خاک تو چوں دیدہ بینائے من
 غرق تر شوتہ ندار دقرا این دریا ئے من
 منت دیواست بر من شد از د اعلائے من
 خوب تر بزمے ز بازار جہاں آرائے من
 جز زراحت لاص نبود قیمت کالائے من
 بر پلاس و بوریا ڈاٹلس و دیبا ئے من
 خرقة زہد و ترا اے جامہ زیبائے من
 اے جنوں این جامہ را کن چیت بر بلائے من
 ہمت مثلثے خراشے خار را ہش پائے من
 من بہ ہند و درم از تو لائے من ہدوائے من
 گنگ پیش آئینہ شد طوطی گویائے من
 چار دیوار جہت باشندہ در حجرائے من
 سرزمینے را کزو خیزد سہی بالائے من
 لزم ارنی تا بکے باشند دل رسولائے من
 میل دلویت ندارد طبع بے پروائے من
 اندیں در دکل و جان ستاں ہمدائے من

خاک بیز کوچہ این بقعہ محمودہ ام
 نابیا ہاں گرد عجبوں در وہ شوقش شدم
 تودہ خاکش بموسی گفت ہاں بگذر ز طور
 شد ز بانم چشمہ جیواں جو خوردم آب او
 خاک پاکش عنصرے وطنیت قدوسیاں
 کاربان از حقن آرد نسیم آل دیار
 من اگر باشم سگے دیوانہ در کوچہ اش
 بردش دیدم سگے کوسنگہا خوردہ ازد
 ربانی را چہ حاجت سہمہ گر چشم ظہم
 موج بحر عشق او دار و درون کابن غریق
 یاد دارم کلمہ تو جید حق می گفت دوش
 آئینہ بردار فطرت خود تماشا گنہ کرد
 رحمت و غفراں متاع و برد کال این صدا
 لطفہ بازارے کہ نقادش یکے قیمت نہد
 راستی در امتحاں گر قدر ہم جنسی بود
 شاعر اراں خلعت و ماراست عریانی ہوس
 لذت نخبییکہ در شوقش کشیدہ یاد اوست
 قرب تو باشد نصیب روم و ایران و عرب
 در صفائے کوچہ اش مطلع بچیرت شد بعکس
 چشم را دشت گرد بہا بروں از شمش جہت
 سدہ باشند کز کنار و نخلہا طوبے بود
 این دل مستلم نہ سجد بر غبار عشق تو
 دور از من لے مصلح این جنوں در شوق اوست
 با سلیمت بر کشا دیوانہ خود اے طیب

تڑپتو دا عظم فزائد حدت شو تم یقین
 بکر طبع از جوش خود زائد نہ از نفع کے
 شوق ادوز مریم طبعم و مدد روح خدا
 دل بشوقش خوں شدت و صورت نامہ گرفت
 کاش در بزمش شبے من پاک سوزم ہجو غم
 یک دہ در زندگی ہفتاد گیر و بعد مرگ
 ترکے در زندگی و غماہش شرب مدام
 گفت حق پیر معال زین زاہدان پر ہوس
 اے جنوں زنجیر شوقش وہ بیائے و حشتم
 تیغ کلم آب خور از چشمہ فیضش گرفت
 نیزہ کلم کلم بردارشان ر نعمتش
 خواستن رسوا کند گو خواستن دیدند
 حسب تفسیر نفختہ فیہ من سادھی حزیں
 سجدہ تا بر آستان تو حسین را نور داد
 محتر ز امر نذر اہدائے و معشوقہ باش
 پس غیرے را مرا بر مغفرت باشد یقین
 نیک کاوان را اگر مقصود شد حور و قصور
 آسان سر تہی دوران سردار و مدام
 مہر و مہ از سیم و زر جامے شوقش شدند
 شور نظم من بسا فرعون را مو من کنند
 دعویے ذاتش براہش ہست ایماں را دلیل

من عنلام حضرت وارث شدم دیو با بہ
 بود در طعنہ کی ہمیں باز یکہ آقا کے من

بیان چاردهم ماه ربیع الثانی ۱۳۳۵ بمقام دیوا شریف بجنور عرض کرده شد

اے شہ خوباں ترا مہر و وفا زیبا بود
 بادشاہم ترا جوہ و عطا مریب بود
 گر جہانے راکشہ تیغ ادا زیبا بود
 گر طننازی نقاب ز چہرہ افکنی بخوش
 چشم مست لگے زیباست شوخی در نظر
 بے جاں افزائے جان مہرہ لائز نہ کند
 عشق آتش شد فغانی بفظ دامن عشق
 دعوی عشق اگر داری تحمل بایدت
 بیخ قائل را دعا گویم کہ نگذار در گے
 بندہ را باشد گلہ کردن خلاف بندگی
 خود کند بر تو مگر تہمت نہد تقصیر را
 تو ہمہ ناتی و عکالم شد ہمہ خوبصفت
 پنجمہ در پنجمہ عشق داشت گدازت پنجمہ گفت
 عشق و نصرت شد ہمہ و مالہ عشوق باش
 گر ہمگیونی انت ایکہ ہستی بحق
 چند ترسانی مرا اے زشتی اعمال من
 تکیہ ام بر فقر و بالیں بہر دولت نشکتم
 گر بقیں بر رحمتش داری چہ سود از ارتقا
 گزگیری یا بختی کار من شکر تو باد
 نعر خاہستہ بسند و نالہ من نیست تر
 من نہ دیوانہ چو قیس ام دشت گریہا کنم
 خواستن از حضرت وارث بود فخر گدا

ہمہ وفا زیبا دہم جوہ و جفا زیبا بود
 حرص در گاہ تو گردار و گداز زیبا بود
 وز لبانش گرد ہر آب بقا زیبا بود
 در بر رخ چادر سنگندی از حیا زیبا بود
 گاہ دزدیدہ نگاہ پر حیا زیبا بود
 کار عیبی از تو اے باد صبا زیبا بود
 بیگنہ را سوختن در بوریہ زیبا بود
 عاشقان را رنج و تکلیف و بلا زیبا بود
 عاشقان را سر جدا و تن جدا زیبا بود
 ہر چہ آید از تو اے مولی ترا زیبا بود
 موسیٰ ایں نعمتہ در شان خدا زیبا بود
 آنچه زبید از تو از غیرے کجا زیبا بود
 اد کہ خود حق شد گجو اورا چہا زیبا بود
 بے نیازی زبیدت نازداد از زیبا بود
 جملہ موجودات را منت منی زیبا بود
 گر خطا کردم نہ ہمچو من خطا زیبا بود
 از قناعت نحو تمم بر بوریہ زیبا بود
 نیک ال نے حمت حق را بہا زیبا بود
 بندہ را ہر حال تسلیم و رضا زیبا بود
 سمع سلطان را مگر نالہ زیبا بود
 شوق کوے تو مرا زنجیر یا زیبا بود
 نالکہ از دست سخاے اد عطا زیبا بود

بتاریخ چہاد ہم ربیع الثانی ۱۰۳۷ھ بمقام دیوان شریف کھنور عرض کردہ شد

دارد نہ اثر بخواب توبہ
 فسق آمدہ در شباب توبہ
 کفرست بحکم مفتی عیش
 این دیر ز لوث زہد پاکست
 در موسم گل ملست نعمت
 ابراست بہ میں کہ چشم تائب
 گو مطرب و بزم مے کنم تا
 بر رخ بہار مست تا زد
 ایام بہار می رود گرم
 توبہ شراب گرض و درست
 پیماں بہ ازل بے کہ بستم
 گر عسرق خم شراب باشی
 مے در سکر ات ریز در حلق
 در آتش بادہ زہد سوزد
 بویم عسرق جبین ساقی
 ز نہار ز چشم مست ساقی
 بنیاد خراب خانہ محکم
 دوش آمدہ در شراب خانہ
 ترسید ز زشتی خود و گفت
 من زان کم کہ باہو سہا
 ہتا بہوائے حور و عنماں
 نے در نشہ شراب توبہ
 فتوے کہ کند نہ شاب توبہ
 و سیکدہ شباب توبہ
 ز نہار نہ در شباب توبہ
 کفران بود از شراب توبہ
 کردہ فتوحے بر آب توبہ
 بردست و دفن و رباب توبہ
 صد تائب و در رکاب توبہ
 بشکن شکن شتاب توبہ
 از شر کم ذرا آب توبہ
 ز نہار کند خراب توبہ
 آید بہ نظر حساب توبہ
 از شربت دہم ذرا آب توبہ
 در شوق شود کیاب توبہ
 از عنبر ذرا گلاب توبہ
 زین فتنہ نیم خواب توبہ
 باید نہ کند خراب توبہ
 مدہوش بشد و خراب توبہ
 با دیدہ پر ز آب توبہ
 کردہ ز پیئے ثواب توبہ
 چوں نقش بود بر آب توبہ

از خوف ندامت و تاسف
 مقرب خودش ز توبه و نیز
 دنیا طلبان همه گانند
 زاهد گس است و قند جنت
 دستار بزور زهد چید
 عالم همه جهل در کتابش
 اسلم حجاب الاکبر این است
 صوفی بر یا که صوف پوشد
 صد شیخ زمن که از فریبش
 از خوف و رجا خطاست لیکن
 از توبه کاذب و زهر کس
 خوش او که کند به سایه تاک
 کرد آنچه به نشه کرد و انگاه
 طاعت نه شناسد و نه عصیان
 اینگونه چو توبه کرده با تیری
 حق گفت هر آنچه گفت لاریب
 من گوئم و یا کنم هیچ
 از خواهش نصر و فرس سامان
 هر کس کند از گناه توبه
 من بسنده و ارث گویم
 بر رحمت او چو تکبیر دارم
 در یائے کرم نه تا بچو شد
 خود رحمت او بخشه گوید
 تسکین و لم به ذکر و ارث

بدتر از همه عذاب توبه
 در معرض اعتاب توبه
 از جیفه و این کلاب توبه
 زین بوالهوسی ذباب توبه
 از زاهد بیچ و تاب توبه
 زین دانش و زین کتاب توبه
 از علم همه حجاب توبه
 زین صاف درون خراب توبه
 کرده همه شیخ و مشاب توبه
 از جوش جنون صواب توبه
 کو خورد نه باده ناب توبه
 با جام چو آفتاب توبه
 بے خوف و غم عتاب توبه
 دادش مره شراب توبه
 باشد ز توفیضیاب توبه
 ز درای همه صواب توبه
 اے عجز ز اجتناب توبه
 اے وارث بو تراب توبه
 از دوزخ و از عذاب توبه
 من می کنم از ثواب توبه
 از نیک و بد و حساب توبه
 ریگست همه سراب توبه
 بد بود خیال و خواب توبه
 از خوف و از اضطراب توبه

بتاریخ پانزدہم ربیع الثانی ۱۳۳۵ھ بمقام دیوان شریف بھنور عرض کر رہے شد

خوشیتن بینی جہاں را در گماں انداختہ
بخودی از دست جام کن فکاں انداختہ
بر کنار این کشتی کون و مکال انداختہ
عشق را یارم سب از اریاں انداختہ
گر حجاب غیرت کس از میاں انداختہ
از قل الرُّوحِ خودش طرح بیاں انداختہ
کہ خیال کشف اں سر نہاں انداختہ
کان او در درج قالب لعل جاں انداختہ
ہست نانی کو دروں نے فناں انداختہ
لن ترانی خاک در چشم جہاں انداختہ
گر بگوش صاحبیاں کس گوش جلاں انداختہ
نور مہر عشق اورا ز آسشیاں انداختہ
حول او عقل قوی رانا تو اں انداختہ
او مگر خود استخوان پیش سکاں انداختہ
بے خبر زیں کو بہ گنبد گردگاں انداختہ
چوں سپراز عجز شاہ مرگیاں انداختہ
کار دیدش را بسوئے عاشقاں انداختہ
ور نہ مرغ عقل پر بر آسشیاں انداختہ
عشق عریانی شہید را ز داں انداختہ
دل دریں دریاے ناپیدا کلاں انداختہ
شور محشر در گروہ قدسیاں انداختہ

وحدت و کثرت جلے در میاں انداختہ
شد احدیت خودش در ملامت و حدت چو دید
ز تاملیم ہائے دریائے عدم طوفان عشق
یوسف حسن ترا از چاہ ستر محنتی
دید در کثرت عروس و حدت بے پردہ
ستر پنہانش بود در بود جُملہ کائنات
چشم بینش کو رگ در دشت کرا و در دل اگر
مختفی در س دروں ہر چند مینائے وجود
از نَفْحَتِ بِنِیَمِ جَن شَرِیحِ اِنَالْحَقِّ شَدِ دَرِ سَتِ
مَعْنِ اَقْرَبِ تَوْتِیائے دیدہ شون جمال
از نبات و از جہادی بشنود تسبیح او
در شب حیرت ترا خاش عھتِ خیرہ چشم
کئے کشاید نخنے حکمت گرہ از کنہ او
عالمیاں چوں جاہلاں باہم ہمہ جنگ و جدال
چرخ گوئے افگند ہر روز در میدان فکر
کئے منظر شد تو اں در معرکہ ادراک ذات
چشم موسائے نیار و تاب دیدروئے او
رفرن عشق تست کو را اذں خلوت میدہند
بندہ شد مولی لباس بستگی را از برش
طاہر و سدی از موج عشق بر شد آدمی
دعوت سیراب عشق و خلعت دیوانگی

رند با صد شکرے در جامِ جان انداختہ
 زہر حرماں از ابا در کامِ شاں انداختہ
 کز گرانی دل زمین و آسماں انداختہ
 دعوت جاننا ز را غلعت چو خواں انداختہ
 فرش ریگ تفتہ بہر عاشقاں انداختہ
 شاد شد چون سنگ برد یوانگاں انداختہ
 رسم اندیشیدن سود و زیباں انداختہ
 شہسوار عشق اورا نیم جان انداختہ
 گرفت تیر بلا و امتحاں انداختہ
 عشق او تا آتش شو قمبجاں انداختہ
 نئے در گلستاں انداختہ
 مادی کلمہ بہ آسماں انداختہ
 مس نور روئے پر نورش بر ماں انداختہ
 فرق کفر و دین ہارا ز جہاں انداختہ
 در سر سودا زودہ دیوانگاں انداختہ
 نامکنت از دست زلف مہوشاں انداختہ
 یک نگہ زخمتہ بکیش ہمگناں انداختہ
 فتنہ ہا در دین اسرائیلیاں انداختہ
 آن کماں گیرم چو تیرے برنشاں انداختہ
 میزباں چوں از بسلا ارض عواں انداختہ
 لقمہ چوں از ضیافت در دہاں انداختہ
 عشق طرح فترت دلدادگاں انداختہ
 ظالمے بر خرمن صدخان و ماں انداختہ
 لقمہ کش از ہوس کس در دہاں انداختہ

ساقیم در دست ساغر دعوت میخوار کرد
 جیف رند عصمت قدوسیان پاک را
 ناقواں مورے بسر بار امانت آنچنہاں
 شوق جان بازی بمذبح بردا تمھیل را
 تاب مہرے عشق کردی سائباں در کر بلا
 دست میدارد شہید شکرستہ را کہ لطفل
 مای از حب خودش ایدل کہ در بازار داد
 فد چہ لذت لذت بسل کہ در فتراک خود
 دست بردل خود پرست و دل بکفنایز پرست
 از مشام شعلہ بر آمد و تن پاک سوخت
 صرصر آمد در چمن منفار لب بسل سخته
 ہم سبق چوں دردستان جنوں بااد سہ
 چرخ نیلی پردہ زریں انگند چوں سلیم
 زلف مصحف رخ بہ بین در محفل توحید او
 تابان عنبر بکیش فتنہ چندیں بلا
 عالمے در دام گیسویش گرفتار آمدند
 مسلم و ہندو ہمہ ز تار و تیسجش شکست
 یک کرشمہ خود دست سامری در بر نہاد
 کار گردوں خد ہدف تا ماہی تحت التراے
 مرغ و ماہی دیو و دوجور و بلخ مہاں شدند
 من و سلوی زہر را ماند بکاش در شبے
 ے اگر بخشد حلال و شربت از خواہی حرام
 از نگاہ گرم تیرے زد کرو ز خشنندہ برق
 اگرچہ باشد من و سلوی شمع ماد اند حرام

مے زسایمش بکام تشنگاں انداختہ
 محبت فرق دوئی را از میاں انداختہ
 نگ جائے زر بجیب ہا بدال انداختہ
 زا ہداں خشک دامن طلیساں انداختہ
 من خبل مال امانت را ایگیاں انداختہ
 زا ہداں مست نخوت خرقة شاں انداختہ
 از کرم بردوش ما تر دامنساں انداختہ
 از ہمہ مایوس سر برآں انداختہ

ساتی میخانہ تسلیم می باشد جدا
 خوبادش گریست صورت پرستد مومن رت
 شرک باشد حق پرستی از ہواے دل پر ہوس
 چشم تر تر دامنساں باشند وز نخوت بدوش
 ناز او ز مید کہ سودش از تجارت حاصل ست
 حضرت وارث گناہ من بر حمت میخورد
 اور دائے حجت بعلتے لا تقنطوا
 از کرم لطفے کند بر بندہ بے مایہ کو

فیض جو حضرت وارث شاہ این جہا
 گوہر مضمون کہ در جیب سیاں انداختہ

بتاریخ ۱۹ رمضان شریف ۱۳۱۰ ہجری بمقام بھنگہ

بکھنور عرض کردہ شد ایں مسدس حسبے مائش جناب حضرت تہ تیبا دہ شد

بکفرم قشقة از خاک درت باشد پیشانی
 و گرن مومنم حت مرا تو دین ایمانی
 ندانم نیک و بد ہا ہے روم کا نرا تو پائیانی
 کہ جو یائے توبے پرواست از کفر و مسلمانی

ندارم ذوق رندی نے خیال پاکدانی

مراد ایوانہ خود کن بہر رنگے کہ میدانی

نہ کار از کبیر میدارم نہ از دین و مسلمانی
 نہ از دیر و کلیسا و کنشت و جوگ در میانی
 پرستم من سگے کو راست در کوئے تو در بانی
 مگر روزے بطف خود مراد ایوانہ ات خوانی

ندارم ذوق رندی نے خیال پاکدانی

مراد ایوانہ خود کن بہر رنگے کہ میدانی

نشان راہ ادہم یافت گزار ترک سلطانی
 ترا منزل حصیر و قصر و ہم ایوان خافتانی
 براہت میرود بلقیس بر تخت سلیمانی
 بدین و یا بدال تخصیص تو جہل ست نادانی

نذارم ذوق رندی نے خیال پاکدامانی
مراد یوانہ خود کن بہر رنگے کہ میدانی

بیض نفس رندی فسق در شرع مسلمانی ندانی موجب تقویٰ بود ہم حرص نفسانی
پشیمان باقت ہر دو شوند از مکر شیطانی چرا کارے کند مائل کہ باز آید شیمانی

نذارم ذوق رندی نے خیال پاکدامانی
مراد یوانہ خود کن بہر رنگے کہ میدانی

کند اختر پرستے را خلیصے جود رحمانی کیے از قبلی کشتن بود مقبول یزدانی
بہا ر جود حق دارد بدینگونہ چو ارزانی خیال نیک و بد باشد بلے از تنگدانی

نذارم ذوق رندی نے خیال پاکدامانی
مراد یوانہ خود کن بہر رنگے کہ میدانی

یخ را در تلاش عیش دنیا رنج و حیرانی دگر در چاہ فکر آخرت بنشستہ زندانی
خدا ساتا کجا در نکر این و آں پریشانی جنونے کو رہاے تا دہریں قیام انسانی

نذارم ذوق رندی نے خیال پاکدامانی
مراد یوانہ خود کن بہر رنگے کہ میدانی

جنونے وہ دہتا زیں لباس عفتل عربانی ز آباداں کشم تارخت سوے دشت میرانی
پریشاں تا کجا باشم چو مجنوں بیابانی جنوں رہبر شود تا طے کنم راہت بہ آسانی

نذارم ذوق رندی نے خیال پاکدامانی
مراد یوانہ خود کن بہر رنگے کہ میدانی

جنونے وہ سبکدوشم کند از بار جسمانی جنونم و ششہ تیز شود من کبش قربانی
پہلک رانہ ہم فرصت دہد از فرط برانی ہنانا بس خجالت ہا کشیدم از گرا خجانی

نذارم ذوق رندی نے خیال پاکدامانی
مراد یوانہ خود کن بہر رنگے کہ میدانی

غزنی حضرت و ارث نہانی ذات یزدانی صدائے کلخ ایواں تو شد ما اعظم شانی
ہم از قوائے مولیٰ تونیک مصلحت انی ہویدا بر تو عالم چہ پیدا و چہ نہانی

ندارم ذوقِ رمعی نے خیالِ پاکدامانی
مراد یوانہ خود کن بہر رنگے کہ میدانی

بتاریخ ۲۵ رمضان شریف ۱۳۱۱ھ بمقام

در بھنگہ بھنور عرض کردہ شد

من درد و جہاں جز تو بکس کارندارم
شیطانم و نازم کہ جز از تونہ پرستم
ایاں بتو آوردم و اسلام ندارم
در جمع نصیب ست مرالذت غفلت
ما راست خدائے کہ رؤف است رحیم ست
کالائے زبونم کہ بی بازار دو عالم
عشق تو چو از سترم نہ تشہیر پسند
نقاد من از سادہ مزاجی نہ پسند
در نائزہ دل چو تو اں نور تو دیدن
پاس رمضان چیت بدہ ساغر لبریز
سلک گہر ریختہ و لعل بگوش است
از نگہت گیسو چو مشام ست معطر
ہر آنچه مراد اول من ہست تو دانی
نے نے چو تو خود مصاحتم نیک بدانی

الشدیکے دارم و دو چار ندارم
یعنی کہ سر سجدہ اغیار ندارم
گبر تو ام و میل بزنا ر ندارم
با یاد تو ام صحت اغیار ندارم
من ایزد پر کینہ و قہار ندارم
جز رحمت تو ہیج خریدار ندارم
لب بند بمیرم ہوں دار ندارم
ورنہ چہ مستاع کہ بازار ندارم
حاجت بخدا باشجو و نار ندارم
کز دست تو در روزہ ہم انکار ندارم
شوئے بنوا شیخ فسونکار ندارم
میلے بتو اے طبلہ عطار ندارم
در حضرت تو حاجت انہار ندارم
فرخندہ کہ من نفس طلبگار ندارم

جز حضرت وارث گر نیست خدائے
با بانگ دف اعلان کنم و عار ندارم

بتاریخ ۳ شوال ۱۳۱۰ هجری بمقام چھپرہ بھنور عرض کردہ شد

صبح عید بآب عنب وضو کردم
 شراب خوردم و با یار رقصها کردم
 چستی ست که از فرط بخودی خود را
 صد از قفل مینا بلند شد که جدا
 خداست با من و ما را همین ست عذر گناه
 شدند زاهد و عابد خراب زان باد
 چه باد خورده ام از دست تو که صد مشايد
 ز فرط نشسته پردائے سنگ ناموس ست
 تو با همه و همه با تو هست فرمودی
 کنی مگر گسسته تو سنگ را ای جواد

غبار توبہ سی روزہ شست و شو کردم
 چه بد بود کہ نہ کردم مگر نکو کردم
 نیا نتم بچہاں گر چه جستجو کردم
 بحکم پیر منہاں پنہ از گلو کردم
 کہ ہر چہ کرده ام امرد ز رو برو کردم
 ز چشم مست تو ساقی کہ در سبو کردم
 خراب دست زمتانہ گفت کہ کردم
 بیک پیالہ سے بیع آبرو کردم
 بدید روی تو من سیر چار سو کردم
 کنوں بجلہ جفا ہاے تو کہ خو کردم

سخائے حضرت و ارث علی می بخند
 ہزار بار فرزد زانکہ آرزو کردم

بتاریخ دہم ذی الحجہ ۱۳۱۰ ہر دو قصائد بمقام سیدن پور

بھنور عرض داشتہ شد

احرام حج کعبہ ایماں مبارک ست
 از سر قدم کنم مگر این را ہلے کنم
 منت کشم ازو کہ رساند بمن زلم
 دل رہبر ست و بانگ حدی تلذذ دل ست

یعنی کہ عزم منزل جاناں مبارک ست
 در جاں غلیدہ خار میخلاں مبارک ست
 اے شوق پائوس شتریاں مبارک ست
 در راہ کعبہ سخن حدیے خواں مبارک ست

زین نام ہی جمہو شیطاں مبارک ست
 در عشق ترک خود ہم عنوان مبارک ست
 بوسہ بخال زلف پریشاں مبارک ست
 صد نیشتر ز خار مغیلاں مبارک ست
 گر شد نیاز حضرت سلطان مبارک ست
 در راہ شوق این سرو ساں مبارک ست
 دل پارہ پارہ جاے گریباں مبارک ست
 جانے کہ شد پائے تو قرباں مبارک ست
 پروانہ وار ہر کہ دہد جاں مبارک ست
 از بحر دیدد بدہ حیراں مبارک ست
 در ذبح گاہ ضربت سواں مبارک ست
 در عشق ترک ملت ایماں مبارک ست
 در ملت خلیل بہ انساں مبارک ست
 رنجیکہ می کشند بیزواں مبارک ست
 ہر کو خرید نعمت ارزاں مبارک ست
 یوسف ہر آنچه دید ز اخواں مبارک ست
 ارد بزر خنجر براں مبارک ست
 گر قبلہ است دین مسلمان مبارک ست
 تکیہ بلے بھضرت یزداں مبارک ست
 در روز عید اصحہ دستراں مبارک ست
 موسے اگر نواخت سلیمان مبارک ست
 نہ مہب کہ بز خطاست پشیاں مبارک ست
 این تکیگی مرالب عمال مبارک ست
 در سچ فصل گلشن خداں مبارک ست

شیطاں ست نفس کافرو نام تو سوط او
 ترک خودی ست جان بود نظر کسر نفس
 اے دئے من کہ بوسہ سنگ سیہ زخم
 در راہ شوق قافلہ باشد اگر رواں
 جاں بر کف ست زاد سفر حج عشق را
 خویش کفن بدوش و بگفت سر نہادہ باش
 دیوانہ قیس پردہ محل ہی در د
 صد جاں دہند بر قدمت ما فدائتم
 بعد از طواف شمع رخت زیر پائے تو
 بہیم بوقت ذبح بحیرت جمال تو
 لے دشنہ کند باش و بتدیج ذبح کن
 کار سترگ ذبح ولد در رہ تصفا
 صد دشنہ بلا کہ زد دست تو میرسد
 در راہ عشق رحم قدیم ست ابتدا
 از ترک جان و مال عیالش نمی خزند
 گر لطف تست تہر عزیزاں روا بود
 شو قم کہ کرد صدقہ نازت اگر مرا
 محراب ابروئے تو مرا کعبہ مرا د
 ماراست اعکاف بریں آستان پاک
 من سر بہ پیش حضرت و ارث نہادہ ام
 من لا غر و ضعیفم و مجروح و ناتواں
 من خود کجا و سعی مبارک براہ عشق
 شکر است این کہ تشنہ بدریا رسیدہ ام
 در سایہ سحاب کرم ناز من خوش ست

بارد کون اگرچہ بنا رید بر تو دے
لیک من حضرت دارث تبرول باد
عنان جاں دہند بر آواز تلبیہ
اے کشت خشک موسم باران ہلک ست
ہیں تلبیہ زم مرغ غر لخواں ہلک ست
دادن سرود یار بہتال ہلک ست

دیگر

بجراں چوبہ پا کر دہن جو رو تم را
زندناں ست شب تیرہ ہزار تو چہ خیم
شب بود کہ بکشاد دہن از در ہائل
دیست سیدہ فام کہ از زشتی منظر
شب نیت کہ خوشخوار ہ ملک حبش ست
یا اہرنے کو ہمہ پر کینہ و غیض ست
زندانی کہ چوں کو رگنہ کار سیدہ کار
من بودم و غم بود بزندان کہ چنین بود
دیدم طلب مشورت آنجا کہ وہد خیر
گفت کہ زباں بند و قلم بشکن و بنشین
زین گفتن بے سوو نہ معشوق تو ان یید
گفتم کہ کون دست و زباں را بترانم
باگاہ خروش سحری بانگ بر آورد
میگفت خموشی امر غفلت و خواب ست
بلست زباں با خوش از خواب و خموشی
زاں خویر ست آنکہ بمدا حی مولا
مولائے جہاں مالک دلہانے دو عالم
نے کب رساند بر حضرت و ارث

محبوس شب تیرہ کردہ من و غم را
غم مقضے شد من مجبور و و غم را
بابا و نفسہائے خود آہنخت ہم را
در لرزہ در آرد جب گر شیر اصم را
کو آختہ در گر سینگ تیغ ستم را
در بندگی خویش گرفت ست عجم را
از عظم بے ہجو من آگندہ شکم را
آزردہ زافسانہ خوابے دل ہم را
تدبیر ز غم خواستم این سنج و الم را
پینا میر خویش مکن دیدہ ہم را
زین رہ نہ توانی کہ رسی باب حرم را
قابل نہ اگر کاشش شوم بطن و رحم را
بشکت طلسم شب پر درد و الم را
بنگر مشغول گفتہ بیہودہ عنم را
آواز موذن برسد گوشش اصم را
مانی بنش آید چو کشتی سینت قلم را
در قبلہ خود داشت ارادات امم را
جز فضل نہ راہ ست پیدای حرم را

خواندن نتوانی رقم لوح دستم را
 باشد که گلت باز کند چشمم کرم را
 در دست گرفتم تسلیم مدح رقم را
 نے باغ ارم خواہم دے منہم را

میکوش که جزسی نہ در دست تو دادند
 تو بسبل و کار تو سرانیدن مدح مست
 بشنیدم دبر خواستم آمادہ مدحت
 مقصود ز مدح مست که حق ماکنم اعلان

سلسلہ دیگر

در معبد توحید وفاقت الم را
 اشب مگر از لاکتند مشرق نیم را
 اعزاز خمیدن بدت گردن ہم را
 مشاطہ نہ جز عشق تو لیلکے قدم را
 گم کردہ بکویت ہوس دیو حرم را
 مفلوج بود پائے خرد اہل حکم را
 ناکردہ ز آغوش جدا کردن ہم را
 برداشتیش تانہ زنی ابروئے خم را
 کہ کبہ و یزدال و گہے دیر صنم را
 تا تاج شہاں جہد شود قطرہ یم را
 برقہ ز حدوت ست برخ حین قدم را
 بیند نہ شہید تو دگر دشت عدم را
 مشاطہ حدوت آمدہ یسلائے قدم را
 واں شفقت و آں پرورش نازد نعم را
 بر خاک بکویت فلک و طبل و علم را
 زلفت چوں بنویم چہ کنم قوت شم را
 نشنودہ ترا حیف کہ قال ست ہم را
 کز نف د فزوں سود بود سجاسم را

بے آنکہ درت قبلہ عرب را دغم را
 خم بردور تو سر بسوال اہل ہم را
 بابے خبر از اجرو قبولیم کہ کافی ست
 نے عقل کشاید گرہ از زلف پریشاں
 از حلیہ در گاہ تو ہست رو و مسلاں
 حجت بنو سلم ایوان رفیعت
 در بلن جفاے تو بدو نیک دو تو ام
 ہرگز نہ رسد تا بہد تیر معتر
 ہر انچہ پرستم توئی مقصود پرستش
 گر بلن صدق قدرت تو تر بیتے کرد
 در آئینہ رونی تو مری ست رخ حق
 ممکن ز قنادیل و جوہ تو بقا یافت
 آدائش بانوئے ازل ہست ز زلفت
 لطف تو فراموش دہ طفلی و مادر
 خاقان بتمنائے گدائی در تو
 نادیدہ رخت خود چہ کنم چشم جاں ہیں
 گیرم سخن عور ز تملاک ششود کس
 مجنون مہمت با میدے دل و دیں داد

تیزتر در غیبت تو چون بود و خیال است
 دل بے غوغی دایم دگر بدیه پذیری
 دیوانه نه دایم ز خفت بیم و درم را
 شکرانه دعای کتم احسان و کرم را
 یا حضرت و ارث مرض من خنده مهلک
 جز تو که توان کرد علاج اہل سقم را

در سالک بتمام محمود پور بہ حضور عرض داشته شد

خبر مقدم آت یا ریح الصبا
 چیش بینی یا ہر ہدا ہا نک
 ساعیا آت بشیر الرحمۃ
 با برید اکی تسل لی رحمۃ
 قل لی کلا وجسرا ما وقع
 قل قفل کر لک انکار ہا
 از از آیام وصلت قصہ
 باز گواز سر وحدت نکہتا
 گوز دیوا وز میکنش باز گو
 منزل مقصود باشد بقعہ
 مستکی عرش اللہ احد
 قصہ خواں از سر و قد بالا بلند
 سستی رفتار پا مالم کند
 ثابت معشوقی ادرا سبلی
 مَرَحَبًا يَا مَنْ لَكَ رُوحِي فَنَدَا
 مَهْرًا عَنْ حَالِ بَارِقِيسِ السَّبَا
 اِنَّ لَنَا خَبْرًا نِي خَيْرِ خَطَا
 حَيْثُمَا سَلِمِي وَكَلَامَا جَسْرَا
 اہل الاغماض عن ذاک دؤا
 لا اتہبنا الی یوم الجسرا
 شغل ہجرن ست ذکر ماضی
 کرد از کثرت مرا از خود جدا
 نے غصہ از عرش یا تحت التری
 حضرت و ارث نہد ہر جا کیا
 در لباس جسم آمد حق منا
 نیز از رفتار مست و دلر با
 گر نظر اینجبا ز شوخی پاکجا
 اضطراب عاشقانہ شد سزا

قصہ ہا از چشم فتانش بگو
 چشم مست او کشد عابد فریب
 باز گوا از زلف چیاں مار ہا
 صد دل ما بیدلاں بر باد شد
 باز گوا از ابروے خمدار او
 با چشم ابرو کجا ماند کماں
 گوز بازویش کہ بازوے علی ست
 باز گوا ز دست بخشہ کہ ارث
 بر در وارث ستادہ بندہ
 بندہ خود کن مر امو لائے من
 باز حشر از دست نفس میدی
 طاعنی ست و ابق ست و جملہ عیب
 رحمت تو بیشتر باشد بے
 جز در تو ایسیج در مفتوح نیست
 گر گریزم از تو بہ گریزم . تو
 خود غلط نفس برین لطف و قہر تو
 جملہ از تو جرم و قہر و ہم عذاب
 کز نگاہے کرد صد فتنہ پیا
 می کند بدست صد ہشمار را
 عقدہ مشکل زوا تئیل کشا
 کا کلش کردی پریشاں لے صبا
 بے گماں آں طاق و مہراب نما
 خنجرے کئے دارد آں ناز و ادا
 خوش بخواں انکہ حدیث لافتی
 کہ علی شد وارث اور اسخا
 زاری گوید بجز نوا لہنجا
 بندگی بندگاں خود تا کجا
 بندہ را از بند دنیا کن رہا
 کہ خروج جز تو عن سلام نامنزل
 شد گنا ہا تم اگر بے اتہا
 لمنے پیدا نباشد زیں سوا
 خواہ بخشی خواہ گیری بر خلا
 خود مسلم از تو تسلیم و رضا
 ہمتے بخشی چو داد ملی استلا

آخر الدعوات یا مولی العبید
 اشترنی انت لک مما سوا

بنارنج ۵۱ محرم ۱۳۱۳ بمقام سند پایه بختور عرض داشته شد
 اے آنکہ ترا سرکش و طامخی و متقلد
 عالم ہمہ مجبور تو باشی جبار
 نام تو مفیل آمد و کارت ضلال
 کہ تو نہ شرکت نہ معتال خواہ
 نخوت متکبر نہ پسند از غیر
 اے شان جلال تو اعلیٰ و ادنیٰ
 آنجا کہ توئی بیچ نہ شاید بودن
 مدہدہ تعجب چه بلا ہا داری
 خود نشہ بپا کردی و الزام بغیر
 ہفتاد بن از آل پیغمبر کشتی
 منت نہی بر من کہ وجودم دادی
 من در حرم ذات تو با تو بودم
 مدہوش ز جام احدیت بودم
 صدوائے کہ از خویش بریدی مارا
 صد حیف و جرم کہ چہ غفلت آورد
 زان مسند عزتت بلو پست افکند
 آں گوہر پاکم بکثافت آلود
 سر غم کہ بریدم بفضائے ذاتت
 اکنون قفس تنگت جو دست و نم
 نعمت بود این گونه وجودم کہ بلا
 نام زبندی چو بہ پستی رنم
 کفنی کہ حسرت ہادی راہ است تو

فرعون کہ نرود بود یا شد
 از حکم تو بیرون نہ نمود دست نہ داد
 در عرصہ عالم ز تو صد گونه فساد
 انباز ترا نیست ندامتی اھنداد
 سر ہر کہ کشید از تو بہ پستی افتاد
 از ہیبت تو لرزہ کسری و قباد
 بانار وجود و جہاں راست کشاد
 ما مار و تو در فن منریبے استاد
 قانون نہ ترمیم نہ عدل ست نہ داد
 دیں طرفہ کہ الزام تو بر این زیاد
 حاشا چه وجود یکہ ہمہ داو بیاد
 پیوستہ بتواز غم فرقت آزاد
 از خود خجسته کے نہ زمیگانہ باد
 از رحم بریدن کجے نیک بیلاد
 یادم نہ کنوں مورد اصلی نہ معاد
 این طرفہ وجود یکہ بمن جود تو داد
 لطف تو مراد رتن خاکی چو نہاد
 بالا ز قیودات جہات و ایقاد
 در بند دریں دام فریب صیاد
 انصاف بدہ خود بخدا از سہ داد
 فریاد کس تخت چو از بام نقاد
 اینم بہ سفر را حسلہ ام باشد وزاد

ناکاشہ خود در دم روز حصاد
 انعام تو جملہ حیلہ ساز نژاد
 فریاد زد دست تو خدا را مریاد
 خم بر در و ارث سر تسلیم تو یاد
 ہشیار نہ زیر پیش حصول الحاد
 چون او نرسد خود ز کہ میخواست ہی داد
 از سعدی شیراز کہ میداری یاد
 ہم پیش تو از دست تو میخواست ہم داد
 دین بخشش خاصیت بما آدم زاد

عقل ست کہ ز فلک با عالم کرد
 حق تلخ بود مگر بحق میگویم
 اے و اے چہ گفتی بمن جسمایہ جوں
 خاموش گلہ کردنت از حد بگذشت
 غوغائے فضول تو نہ سودے وارد
 جز حضرت و ارث کہ باد تو رسد
 پر بیج کنوں نامہ و بر خوال شعرے
 پیش کہ بر اورم زد سنت فریاد
 گوئے خردم دادی وصیت کردی

خفاش شو کہ مہر در خشاں ندیدہ
 انکار کرد آنچہ بشیطاں ندیدہ
 اے لائعی تو صورت جاناں ندیدہ
 یا عشق ہائے دشمن ایماں ندیدہ
 آن چشم مست و آن لب خنداں ندیدہ
 رخسار و لفریب حسیناں ندیدہ
 ہاں نیک ہیں کہ خواب پریشاں ندیدہ
 اے بے خبر تو لذت و ماں ندیدہ
 اکنون چہ رنج و درد ناخواں ندیدہ
 پیری رسید و آن مہ کنٹاں ندیدہ
 سوزے کہ فاقم شب ہجراں ندیدہ

حیفاں کسے کہ جلوہ یزداں ندیدہ
 در سجدہ خلیفہ حق عذرا العیاذ
 افسانہ غلط ز خط و خال او گو
 رویش ندید گرت ایماں سلامت ست
 نقاش چیں نہ صورت جاناں پوچیں
 دانی نہ موجب دل و دین تا حق بے
 کردمی در از قصہ باغ بہشت را
 تلخی درد حیفاں ترا ترش رو کند
 یوسف بیا بمصر تجر و عزیز شو
 اے دیدہ ہچو دیدہ یعقوب شو سفید
 واعظ حدیث آتش دوزخ چہ میکنی

بسگر جمال حضرت و ارث بچشم شوق
 حق را مگر بصورت انساں ندیدہ

زدید دیدہ اہل نظر شود پُرفور
 بغسق خانہ دُنیا رسی زمزل دور
 نقاب غیرت عصمت نکلندہ از رخ دور
 چہ نیک کار چہ بد کار چوں خداست خود
 رودر طلعت اہل جہاں فروغ شعور
 دہد بہ شمع بصر گر شبے کمال ظہور
 چہ سلم و چہ نصاریٰ چہ گبر و اہل زبور
 موزنی ز اذباں گاہ مسجد محمود
 کسے بز مز مہ آئیل و کس بہ نغمہ زبور
 رسید اہل پرستش کہ از رمت دور دور
 دواں بشوق حرم رفت مومنے مغرور
 مسیح ابن خدا بر زبان شاں مذکور
 ستادہ عابدے از بہر نور چوں مزدور
 ز جام نخوت تقویٰ ست نہا ہے مغرور
 بلاکشان محبت بدر و خود سرور
 بیاد صورت اقدس و لم ز خلق فقور
 بیاد مستی رفتار گہ شوم مخمور
 بہ چشم خیرگی از یاد جبہ پرفور
 مدام بردل ہر دوست و دشمنان حضور
 بچے کہ ضربت شمشیری کند رنجور
 کہ رخنہ کرد باہیاں و ہم بدیں فقور
 بیک بگاہ جہاں را ہی کند مخمور
 کہ جن فریبد و انساں پری فریبد و
 مرا ز مصحف پاک ست یاد سورہ نور

سپیدہ دم کہد خشید آفتاب پھور
 فوں شب ز لب شوقی دہ تو کرد اثر
 خام ناز کنی سوئے شائفتان لعا
 نزدل رحمت عا میست بر خواہی دعوام
 چرا آفتاب جمال تو حبلوہ نکلن شد
 مگر چو سپرہ میداشت چشم کوتہ بین
 چہ سامعے کہ ہمہ در ہوائے معبوسے
 صلوة خیر من النوم با صد اور واد
 کسے بہ قرأت اہماں قرآن ہی خواند
 صدائے زنگلہ در معبدے بلند شود
 رواں بدید بر ہمین بدست ناقوسے
 رود بسوئے کلیسا جماعت بے تاب
 گناہگار نشستہ جمال نور تو سیر
 خارستی شب اور و سر مزید دہد
 دریں زمان ہمہ مردم بکار و بار دند
 من و خیال رُخ پاک حضرت ارش
 گئے زتد بلندش تصورے دارم
 بدید تیرگی از نکر زلف مشکینش
 گئے بسیاد ہی آورم صف ترگاں
 بیاد بروئے خدا ردل بدر آید
 خیال کافرئی چشم فتنہ ز ا دارم
 چہ بادہ است دریں دو پیالہ ساقی
 چہ غمزنہ ہاست در ابرو و چشم فتاش
 ہلے ز روے منور خیال می بستم

نہ ممکن ست برآں چشمہ حیات عبور
 کہ اصل او نبود لیک فضلہ بر عبور
 تبسے دل صد غمزوہ کند مسرور
 اشارہ آنکہ خموشی صواب خود بظہور
 دو صد او او ہمہ فتنہ ہائے صبح نشور
 ز نور بہر تجلی حق چہ زیبا طور
 مگر ز کوری چشماں خویشتن مجبور
 نہ نور ال بصیرت بچشم ماست عبور
 نہ راست گنت مگر ان سعیم مشکور
 گلہ بس باد در آئین بندگی مستور
 مراد ہائے دل خویش کردہ اند ندور
 بود کہ رحمت و عفو تو داروم معذور
 مگر چشم من ششپہرہ بود مستور
 چو تو بآیت لا تقنطوا شدی مامور

بذکر آں دہن تنگ قافیہ شدہ تنگ
 ملاوت نخلش را مثال نیست عسل!
 براں بلے کہ ز برگ گل ستناؤک تر
 بوقت خندہ دورنگ بر لبش کردن
 بہ دلبرے نہ ہمیں یکا دست فتنہ خلق
 بشوق صدر مصف حکیم ارنی گو
 خیال کردم و بار دگر خیال کنم
 نہ گماہ جلوہ حسنش نظر ہی آید
 چو کوشش من بیچارہ مالکاں باشد
 خموش باش دلا بندہ رازنازید
 کہ بندگاں بدر پاک حضرت وادث
 حسد گواہ کہ این شکوہ ام مقرر دشت
 جمال ہوش ربانش چو آفتاب عالست
 امید دار کہ این مایں خود زہنجری ست

عطائے حضرت وارت بہانمی طلبہ
 بگیر! الکت فضل الہ را منشور

بنایح ۱۳ جمادی الثانی ۱۳۱۵ بمقام دیوان شریف بجنور عرض شد

قصیدہ نلبیہ

خطبہ

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّتِ عَمَّا يَشْفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
 اَحْمَدُ لَكَ يَا مَنْ اَنْتَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الَّذِي لَا تَاْخُذُكَ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ يَا مَنْ اَنْتَ الْحَيُّ الَّذِي
 تُحْيِي وَتُمِيتُ وَلَا تَمُوتُ يَا مَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ لَا مَعْبُودَ اِلَّا مَسْجُودٌ اِلَّا اَنْتَ الْاَعْجُوبُ وَلَا
 مَطْلُوبٌ اِلَّا اَنْتَ لَا مَوْجُودٌ اِلَّا مَقْصُودٌ اِلَّا اَنْتَ اِلٰهِي وَمَوْلَايُ اَحْمَدُ كَحَمْدِكَ اَكْثِيْرًا طَاكِرًا
 اَكْرَمًا كَبِيْرًا كَبِيْرًا اَكْبَرًا اَكْبَرًا اِلٰهَ الْاَلٰهِيْنَ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ رَبِّيْهُ اَلْحَمْدُ.

اُتْلَام لے نور نیر داں رے تو
 سجدہ گاہے اولین و آخرین
 زندہ جاوید چوں خضر و مسیح
 من چہ دانم کعبہ و بیت خانہ را
 ہر دو عالم ستہ کیسے تو
 طاق محراب خم ابرو سے تو
 کشدگان ترکش حبا دو سے تو
 سجدہ گاہے بیدانت کو سے تو
 دل و جہی سو سے خود از ما سوا
 اے عمان خلق در قابو سے تو

قصید تلبیہ

از ذوق دل نعرہ کناں مستانہ ہر پیر و جواں
 باشد خروش عجلو در ہر دل و بر سر زبان
 شوق ست اینجا را ہر شد ہادی ما گمراہاں
 از بخودی برزن گرہ کالائے شوقت بلا ماں
 شد ساسان بناقہ ہار قصندہ تا منزل رواں
 در دل نہ زیں دسوا سہاست از طرب بیٹے کناں
 بر عکس کائے میکند این نشتر دیوانگان
 دلہا متاع تا فلفہ مستغنی از سود و زیاں
 نے قافلہ سارا کس وحشت دلیل کارواں
 باشد نہ لعل و آذگون بینی گراز کلمے نشان
 تصویر حال ماضی ہمت گلبیر از پستان
 آن قدوہ و سرتاج راجع گفتن آن خم جہاں
 بر قتل شد پردانگی خود این خونِ عالمیں
 صد ہجوم مرد خوب را در بند چاہ امخاں
 دشمنہ نہادہ بر گلو در عشق ستاک جہاں
 لب تشنہ راہنی بر ضایع سیراب از تیغ و سناں
 صد جا بجائے میلہا یا بی نشان کشتگان
 باشد بدر گاہے گند گرد ادا تا حج مشاں
 نعمت گزین تیغ و بلا از دوستان و دشمنان
 نیست گام اولیں احرام حج عشا شقاں
 خواہ نہ منزل نے مقرر است نہ جز بر آستان

زد بانگ رحلت کارواں ہتیار ہاں لے ہمراہاں
 در قافلہ ہر چار سوا آمدند اسے حلو
 راہے ہمہ خون و خطر ہم و حسد زو بے خبر
 فقر ست اینجا زارہ رہزن خدمت نفس بتہ
 درستی شوق لغت بے منت بانگ حلقے
 سنگ ہمت الماس ہا پائش و پر آما سہا
 خاکے چو در پامی غلہ سودا فزول ترے شود
 آماں پاؤ آبلہ در ساہ باشد را حلہ
 درہ نہ مہلت یک نفس از پیش روانے تہ پس
 نے درہ اہل جنوں شد نقش بائے رہنمو
 بینی مگر صد نقشہا از مانی کلک تعنا
 جائے بہ ہم حلاج را بردار شد معراج را
 گرفت از فرزانگی سر مردہ دیوانگی
 بینی گئے ایوب را ہم یوسف و یعقوب را
 جائے ظلیل و پورا و فرمانہراک جن گجو
 بینی حسین کربلا در دشت غربت مستلا
 کشتند در ساہ و فاصد مرد رہ را بے خطا
 کردند عزم این سفر بیباک و بے پروا ز سرا
 احلام این حج کن دلا بر تن روائے ابستلا!
 بر وارد دل از کبر و کین کن لعن بروہما و دیں
 شد سالک بیدہ گند از راست و کج بے خبر

دل بیکشہ سوئے کے کا یہ سرکڑے کے
نے کس بہائے خود رو دتا بردر وارث اید
جزاں کہ خواہد کس رود فرسنگھا گامے کند

یا حضرت وارث طلبی دریم با صد طرب
فاغ زہرینج و تعب زجان و دل بیک غاں

بیک شاہ خباں لے بادشاہ دو جہاں
بیک سلطان دین تخت تو بر عرش بریں
بیک شان خدا سالار مردان خدا
بیک شاہ صنبا لے بادشاہ اتقییا
بیک غوث زمیں لے نور شمع انجن
بیک طلب العارفین و رطبہ اسند نشین
بیک مطلوب دل حسن تو شد محبوب دل
بیک اے بجز کرم جو تو بار دبر اہم
بیک فخر سلف لے دریا کیزہ صدف
بیک حاجی لقب فخر عجم شیخ عرب
بیک دست خدا لے نور چشم مصطفیٰ
بیک مرد پاک تن جان حسین و ہم حسن
بیک وارث ملی نور حق از تو مغبلی
بیک آقائے من لے والی و مولائے من
بیک سخن منظر از رحمت حق منظرے
بیک آنور ہئی لے آفتاب کبریا
بیک مہر روشنی لے دستگیر چوں منی

اے حاکم کون و مکاں فرمانزدائے نرسواں
بواب تو روح الامیں بر آساں طہیل و نشاں
در محویت ناں خدا بالاتر از وہم و گساں
اے تاجدار اولیا اے سرگروہ عاشقاں
اے مرجع نو و کہن لے مرکز دور زماں
در ذات حق خلوت گزین اُدہ دو عالم راہیگاں
جذب تو شد مرغوب دل دل اے مرکز کشاں
چوں سیخ دنیا رود درم افلاس گرد بے نشاں
ہام قلند را شرف ذات حضورت بیگیاں
اے سید عالی نسب سردار و الادویاں
اے زور دست مرتضیٰ لے فاطمہ اجان حیاں
اے یادگار پنجتن خلقت ز طہیں پاک شاں
استاد ہر فریخ و ولی در در سگاہ راستاں
اے مامن و ملجئے من لے مالک ماہنگاں
بیچارہ را چارہ گرے لے حامی ماہکیاں
کوریم مارا رہنا لے ہادی گم گشتگاں
در خرمنم آتش زنی در ظلمتم نورے فتاں

لے حمد کی کہ با وجود قوت میل بزبان نمائندہ باشد حق تعالی در وصف حضرت یحییٰ فرمایند و کان سیدنا دھرم زونیا من المسلمین۔

اسے داروئے درد جگر نام تو اما حزباں
در خوبی دنا زاد اد لدا دہ تو مہوشاں
اسے کردہ از خلق نکو تنہر رام و وحشیاں
وہ زان شراب مشکبو جبرعدہ بکام تشنگاں

سے وارث اسرار عن خانم بیباں ماسبق

انہوں گہر و انہم ورق از تو کتم از دل فناں

فہم و خرد وہم و گماں نایافتہ از تو نشاں
در یائے ناپید اگر ایں زمین زامواج زماں
کس در حرم دیت عیاں در دیر یا پد کس نہاں
شان تلون شد عیاں گلہے چنیں گاہے چناں
خود مصدر و شوق توئی اسے منظر خود در عیاں
بر آستانہ برانگند جب سبیل سدرہ آشیاں
بمشد خموشی ز برکی انکن زمان تا لہقاں
روشنتری از آفتاب اما چشم من نہاں
تو کئے رخ اد بنگری اوما ہتاب و تو کتاں
علمت حضوری بے سخن بنیائے پیدا نہاں
جز تو کہ داند شان تو دیگر نباشد راز داں
دیگر نہ یا بسندہ ترا عالم ہمہ جو بسندگان
از عجز خود سر کردہ خم شق کرد کلک من نہاں
تو باشی و حیزے نہ زیں تو بودی و حیزے نہاں
جاری ست مگم نام تو دیر و بربز برشاں جان
مصر و عرب ہند و عجم بر سفرہ عالم مہاں
در حسن خود جاسا ختی خود سوز جان عانتاں
تو باطنی در جلد شے معنی چو در صوت نہاں

بیک آنگو سیراے ہر مہن را چہ ہر گر
بیک ماہ دلربا استی ہمہ نور خدا
بیک کفر خندہ خچاک و لم را کن رفو
بیک اسے نور شید و اسے ساتی مے در سبو

اسے در تو قبیر و بیباں مہر خموشی برداں
سے ذات تو پاک از جہاں مطلق ز شش قید مہاں
سے آنکہ بنام و قتاں داری نشاں در جہاں
سے مدح و از عابداں مستانہ در دیر مہاں
از قید مطلق توئی غیر از تو باطل حق توئی
کو تاہ پر و از خرد کے تا با وج تو رسد
ایجا خرد را خیرگی حیرت فرا دید تیرگی
فد سخی تو شد نقاب آمد ظہور تو حجاب
اسے چشم عقل سر سری بگذرا زیں خیرہ سری
اسے عارف خود و خویشتن اسے واقف سر و عین
اسے کون ذر فرمان تو عالم ہمہ بر ہاں تو
اسے بود پائندہ ترا جز تو نہ دانستہ ترا
وصفت نیاید در رقم بیروں زیاں اسے قلم
اسے جندائے اولیں اسے فتمائے آخیں
ظاغی و مرتد رام تو سرکش نہ کس ز احکام تو
گسترده خوان کرم در دعوت چہندیں ام
بر حسن بناں آراستی آتش بجباں انداختی
تم و صراحی جام و مے چنگ در باب عود و مے

گر ہا بدو گر عا بنے بر ہر دو لطف با وداں
 دست من و این اسنے انیم سر و این آستان
 در حول خود وہ ماننے اسے توت ہر ناتواں
 در ذات کن ما مانہاں اسے انہر از جملہ عیاں
 تو باقی و من بیو جود لے وارث کون و مکاں
 از چنگ کن شرح سخن بکشے معائے بیاں
 جامے دگر لبریز وہ تقوی کنوں بر طاق نہ

قص و طبستانہ بے وارث پیرنیاں

تو دلبری و جاں ستاں دلداری و آرام جاں
 یوسف نمدار و ہمہ سری زیبا تری در گلر خاں
 مستی تو در ہر ملے مست تو ہر پیر و جواں
 در طوف گرد خانہ ات خوردید و ماہ و آسماں
 رفتار را مجنون نو محشر بیجا دار دگماں
 کورے کند دیدہ درے خیرہ از و بیند گماں
 صد نو گرفتار آمدی از زاہد و از عابدان
 ویرانت آبادان تو یعنی کہ دین مومناں
 باشد نہ تیرے ایسا چیں نے تیر انداز چاں
 نیے نشستہ در کہیں فریاد زیں غارتگر اں
 زہرہ بر قص و مشتری و مہا بدست زاہدان
 ریلے میان جان و تن لعل لب شکر فشاں
 انجار و اسعد را جہا یا نمر ہائے جانستاں
 از دلبرے صد ساز ہا در عشوہ لے جان جاں
 اکنوں چہ شد احسان تو ہستم من از بیگانگان
 از مریخ خود خانے گم کردہ راہ بہرواں

ہمت نخواستہ باغشے نایہ قدیم از حادشے
 کہہ پستد مو منے در دیر کافر ساکنے
 نفس است بدتر و دشمنے نگزار مارا یا منے
 این ہستی و ہم دگماں باشد ہمہ نفس و زباں
 بکن زدست لطف جو دین پروہ پندار بود
 بیرون کلام از فہم من مطرب کتبوں شو نغمہ زن

اسے در دجان بیاں غمخوار حال عاشقان
 اسے ماہ چرخ دلبری در بزم خوبی سرودی
 لے رنگ بونے ہر گلے نالہ ز تو ہر لبلیے
 تو شمع و صد پروانہ ات عالم ہمہ دیوانہ ات
 بر قامت موزون تو خلق خدا معشوقان تو
 روئے تو مہر خاویں از نور در پردہ رسی
 از زلف دای گستری نادر کمند دلبری
 فریاد از چشمان تو از دست این مستان تو
 گ از نگاہ شہر گلیں بسیل کن گاو زمین
 نیے نگہ سحر آفریں کج کردہ ابرو بہر کیں
 کردی نگاہ دلبری دیوانہ شد عور و بری
 اعجاز عیسے در سخن حرفے دہد جاں نہ بدن
 دلہا شدت آماجایمان و دین تارا جہا
 با دو ستانت راز با عاشقانست ناز با
 یادست اں پیمان تو گفتن منم خود زان تو
 دائم منم ناقلے از میدہ خود جاہے

پایستہ نفس دہوا از باد و شہوت سرگراں
 خد رحمت تو بر سرم پیش از گناہم سائبان
 دارم نہ سامانے جز این حمت شفیع عالمیاں
 اے جان من قربان تو مارا بدر گاہت رساں
 از پردہ رحمت بر آئے لبے ہر کارواں
 از روی خود برقع کشا اے بزم آئے جہاں
 پرسی ز بیماریاں نہ چوں آئی نہ بر بالین مشاں
 تیر از نگاہ پرستم امید کشیدہ چوں کماں
 از چشم تینے آختہ بستہ کمر در قصد جہاں
 بانفت دلہا پاختہ سر بر کف ما بیدالیاں
 تارخت زیں منزل برم بر مرکب عشقت دواں
 تا جاں دہم بر پلے تو از وصل تو دل شادماں

سودائے کس در ہر سولے ستادہ کس بر در
 دارم نہ جز وارث سے افتادہ ام بر آستان

سر تا پایا جرم و خطا نشاختہ حق از دعا
 با این ہمدے دو الکریم خود کردہ لطف توام
 یا رحمت اللعالمین بر کردہ ام اندو ہمیں!
 من بندہ ام زان تو پروردہ احسان تو
 بجزون تو شاہد گدا بردہ نشینی تا کعب
 بر عاشقان ناکہ جانا چند این ناز و ادا
 بر خواند بر تو کس فسوں ناخنت بے مہری کنوں
 آرد نہ گر مہر و کرم از کبیں در آگہ از درم
 از رخ نقاب انداختہ از زلف دلے ساختہ
 با صد سلاح آراستہ بر ما تو لشکر تاختہ
 تنگ از تقاضاں آدمم بر زن بسر تیغ ستم
 مردم دین سودائے تو بہار رخ زیبائے تو

قصيدة لحنك

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
 رَبِّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدَانَ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الْعَرَبِيِّ
 الْبَطْحِيِّ الْمَكِّيِّ الْمَدَنِيِّ وَعَلَى آلِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ الْمُطَهَّرِينَ وَعَلَى
 أَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ - إِلَهِي وَمَوْلَايَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُرَفِّقَنِي لِاتِّبَاعِ رَسُولِكَ
 الْكَرِيمِ صَاحِبِ الْخُلُقِ الْعَظِيمِ وَأَنْ تَهَبَنِي مَوَدَّةَ أَهْلِ قُرَابَتِهِ
 ذِي الطَّفِّ الْعَمِيمِ خُصُوصًا مُحَبَّةَ ابْنِ عَمِّكَ سُوْلٍ تَرُوحُ الْبُتُولِ
 أَبِي السَّبْطَيْنِ السَّعِيدِ بْنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ - إِلَهِي وَ
 مَوْلَايَ بَلِّغْ سَلَامِي إِلَى عَتَبَةِ سَمَرِضَةَ ذِي الْفَضْلِ وَالشَّرَفِ شَحْنَةَ
 النَّجْفِ بِرَحْمَتِكَ يَا رَحِمَ الرَّاحِمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَسَدَ اللَّهِ
 الْغَالِبِ عَلَيَّ ابْنَ أَبِي طَالِبٍ سَلَامٌ عَلَيْكَ مِنِّي وَمِنَ اللَّهِ وَمِنْ مَلَائِكَتِهِ
 وَمِنَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْكَ وَعَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ سَلَامًا يُورِثُ مَوَدَّةَ وَمَوَدَّةَ
 زَوْجَتِكَ الطَّاهِرَةِ الْمُطَهَّرَةِ سَيِّدَةِ النِّسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَمَوَدَّةَ وَرَثَتِكَ
 الطَّاهِرِينَ الْمُطَهَّرِينَ أَجْمَعِينَ ط

سلام

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَسَدُ اللَّهِ الْخَالِبِ عَلِيَّ ابْنَ أَبِي طَالِبٍ سَلَامٌ عَلَيْكَ مِنْهُ
 وَرَبِّهِ وَاللَّهُ وَمَنْ رَسُلِهِ وَمَنْ مَلَائِكَتِهِ وَمِنَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْكَ وَعَلَى النَّبِيِّ وَالْإِهْلِ
 سَلَامٌ مَا يُوْرَثُ مَوَدَّةً وَوَدَّاتٍ شَرُّوْجَتِكَ الطَّاهِرَةِ الْمُطَهَّرَةِ سَيِّدَةِ النِّسَاءِ
 أَهْلِ الْجَنَّةِ وَوَدَّاتٍ فَرُوعِكَ الطَّاهِرِينَ الْمُطَهَّرِينَ الرَّاجِعِينَ -

اسلام کے نام تو نام خدا کے عالمیں
 اسلام کے کعبہ رانا از ولادت شد شرف
 اسلام کے رفعت شانیت بروں از فہم و وہم
 اسلام کے آئینہ از قول رسول مصطفیٰ

دست در دامن تو محکم زدہ این خستہ جاں
 مہ سلامت میکند کہ بہنای بہرواں

اسلام کے باب علم رحمتہ اللعالمین
 جوں توئی مسند نشین در بس علم مصطفیٰ
 ادائین لفظ حق تو خازن مقصود و حق
 از تلمذ گر شرف یا بد کے در در بس تو

جہاں در مکتب عام تولے باب العلوم

لفلکے بالوح سادہ آمد ایں پیر طلوم

اسلام کے سرفراز حلقہ آل عبا
 مرتضیٰ دفنا طہ بود حسین و ہم حسن
 بہر اظہار لہارت حساندان پاک تو
 خاندانے در جہاں باشندہ چوں ایں دو ماں

خلق و خلق شاں نکو مصداق وحی انما
 پاک شخص پاک ذات و پاک کار ایں چار تا
 آمدہ اندر گلیم پاک نعت مصطفیٰ
 شاہ صادق بہ تطہیر شہادتی خدا

بود خلقت پاک از جبین خفی و هم حبلی
خانه پاک خدا شد مولد تو یا علی

السلام اے شیر نرداں اے علی مرتضیٰ
السلام اے در شجاعت مثل تو ناسکن است
السلام اے معنی وحی خدا در ذات تو
السلام اے واقف اسرار تو حمید خدا

ماہمہ کم کرده ره تور ہنماے گمراہ
راہ حق بنام امان منزل عرفان رساں

گرفزید دست و کیکاؤس یا افراسیاب
نے ہمیں اہل زمیں باشد ترا حلقہ بگوش
باز آمدت سبیرت چوں گفت با مہر سبیر
برود حکم سلیمان بس ہمیں جن و پری
بستہ در خدمت کمر با برد عالی جناب
تاج حکم تو دور آسمان و آفتاب
باز گرد از برج خود از حکم شہ گردن متحاب
علوی و سہلی ہمہ در حکم تو یا پوتراب

چوں فرشتہ می کنند بر کائنات صدا
سرکشی از حکم تو استغفر اللہ قہر رب

السلام اے پائے تو بردوش خیر انکائات
پاک کرد از جبین او ناں کعبہ را چوں دست تو
فانش کردی راز لآ اللہ را بر اہل حق
اہل بنیسا را بجز از حق نماید ور شہود
تا زدی ضربید اللہ پارہ شدلات و منات
پافت از نیروے تو تو حمید حق از تو حیات
نفی غیر اثبات حق را در جہاں دادی ثبات
بر کناد می چون معما ہائے اسما و صفات

پردہ پندار ما از چشم نابینا کشا
گم گنم بود غلط از شرک یا بجم تار با

چرخ با این سر بلندی زینہ از با م تو
اسبان اطلیل مرتیح با این ہمہ سبتے
رعد در وقت و عتال نقارہ مستح و ظفر
ما زبان لشکر فیروز ما در تشنگی
مہر با این خود پسندی ہیچو دلدل رام تو
ناہ با این حسن لعل اسپ رہ انجہام تو
برق درخشندگی عکسے ست از ممصام تو
آب کوثر می دهد جو جہاں در جہام تو

نام تو در جنگ تیغ عسکرت یا علی
نعره جنگ یلان لشکرت یا علی

کرم ستار العیوب از رحمت لطف قوی
در شب معراج از درگاه یزدان جلیس
امثالاً کرد چون اصحاب خود را امتحان
چون همه آن خرقة را دادند کاسے حسب حال

شان ستاری ز وصف رحمت تو منجلی
خرقة آورد و اهداے ترا با خود نبی
راست بر بالائے تو شد خرقة حق یا علی
تو بگفتی من کنم مخلوق را ستر بدی

صد سلام از ما خطا کاران این مین مین
هدیه درگاه پاکت یا شفیع المذنبین

السلامے منبع فیض ولایت جان تو
چون بساط دعوت فقر تو گسترده فراخ
سیر از نیمن تو شد تا داشت با تو این خلوص
مصطفی امن کنت مولاه که در شان تو گفت

از ازل شد تا ابد علم لدنی زان تو
سابق دلاحت همه ریزه خورد زین خان تو
جرعه از صدیق اکبر یافت کوسلمان تو
زال او خوان نبوت اولیا مہمان تو

جبذالے ذات پاکت فخر انبیا

لے امام اصفیاءے مقدلے اولیا

نانہ حب تو چه جب مصطفیٰ ایچبا بود
اصل ایمان ست حب تو و حب مصطفیٰ
حب تو با اتباع مصطفیٰ دارد لزوم
شرح قول مصطفیٰ ہم زین سخن شد آشکار

دعوے ایمان کامل سخت نازیبا بود
آیت الالموت را ہمیں معنی بود
زانکہ بر رکن ولایت سقنایں برپا بود
ہر کہ را باشد نبی مولا علی مولا بود

دائے من در دعویٰ حب علی دل مہمتر است

زانکہ دعویٰ دیگر اثبات دعویٰ دیگر است

السلامے ذات تو صدق انی تارک
لفظ ثقلین ست قول مصطفیٰ شرح حسین
اولیا را کاشغسل و انبیا را امر و نہی
تابع قرآن و عترت گر گوید راست گفت

علم شرح اندر تر آن در صدر تو علم لدن
معنی از عترت بیا موزیم و از تران سخن
کار کردن در ولایت در نبوت کن کن
چوں گرفتہ دامن ثقلین انی مؤمن

ناتجارت عترت و قرآن نامی ہیں فروغ
گر تمک ادعا کردی بنا میرور و غ

السلام اے خورد و مئی خدائے دو جہاں
دیب بھرت ہے ہنگام اجوم مشکرین
زل اعلیٰ الرایتہ شد آیت مستغ کفر
ناہت اوفون بالندونناہت استکار

جا بجا وصف تو آمد حدیث و در قرآن
خواب برزخ پشمبر کرد اینارت عیاں
ہفتی الا علی شان فتوت را نشان
یطعمون آمدہ وصف سخاوت را بیاں

دامن طبع مرا پر کن تو اے شاہ سخا
لاکجباللشد شیا برزباں این گدا

السلام اے از رخت تا بیاں فروغ کبریا
منکس دروے جمال حق بہ بیند چشم شوق
زانکہ وجہ اللہ دارد مسخی وجہ علی
سی عابد در عبادت سی مادر شوق دید

می پذیرد مہر و مہ از کس روئے تو ضیا
ہست روئے پاک تو آئینہ حسن خدا
گفت دید روئے پاکت را عبادت مصطفیٰ
سد رضینا لیس فلان الایاسی

زابل دید عرفان ست دید روئے پاک
جلوہ بر چوں منہ ہم یا علی رچی فلک

السلام اے صاحب فرمان تو کشف العظما
دیگران دانند تو بسینی بچشم تیز بین
علم تو نے از سماع و فکر او ہم و قیاس
زن در دید تو ناید از کثود صد حجاب

چوں کمال معرفت عین یقین باسبند ترا
جلد اسرار خداوندی رموز ما سوا
چشم دید آمد ترا از عرش تا تحت الثریٰ
چشم حق میں ترا مانع نیاید پردہ ہا

علم تو دیدت دیدت دید نفس جلوئے
بے یقینی میکند اوراق صد اسفاطے

السلام اے آنکہ با تو از ترخش انس یافت
در فضائے بے جہات و در مکان لامکاں
بہر رخ و حشمتش صوتے دوستے شد پدید
ز نپہو بلند و منصب عالی کراست

مصطفیٰ جوں در شب معراج بالاتر شناخت
وحشت از نہ چونی خلوت سرائے یار داشت
مطہن شد قلب جوں آواز و دست تو شناخت
منزل خود در فضائے لامکاں جز تو کہ داشت

گر منافق راست سیبے در علوئے شان تو

یا علی نام بلندت بس بود برهان تو

اے ترا با مصطفیٰ انبازی نفس جمیل
قول پیغمبر علی منی انا منہ بس ست
از نفاق آید حجو انکار از نقصان فکر
منکر و نرمان حق ہم حد قول نبی

دو گہرا ز معدنے دو تن بیک جان بنیل
از پئے رفع شکوک صاحب رائے طیل
قل تعالو ندع انفسنا ز قرآن شد لیل
ہر کہ در تصدیق دعویٰ من اردو قال و قیل

ایک ذات پاک تو با مصطفیٰ ہمت ابود

ایں معیت با نبی جز تو کرازیب ابود

ایک جمعیت را طعام حسب حق شد و پذیر
از فرغ مہر منیض عام تو روشن جہاں
قطرہ از ابر دریا بار جو و تو سرات
میرسد دست تو کے دست خدا و شرق و غرب

ان خود دادی بہ مسکین و یتیم و ہم امیر
ہر تو تو بر بد و نیک و امیر ست و فقیر
آفتاب بخشش تو ذرہ مہر منیض
در سرب خوانم ترا یا در عجم شود ستگیر

نا تو اناں را تو اں نام تو کے مشکل کشا

حرز طفلان را جواں را تیغ پیراں را عصا

السلام اے آنکہ جز با حق نبودی یک نفس
طبع پاکت را بدمن نیز بغض و کین نیست
حق بود با تو تو با حق از حدیث مصطفیٰ
صحبت مداح تو با دشمن حق نا شناس

نظرت تو عصمت از کین و ہوا و آواز ہوس
آشتی یا جنگ تو از حکم داور بود و بس
جملہ کارت راستی حق با تو گرد و پیش و پس
اختلاط حق بہ ناع حق را غ و طبل ہم نفس

حبذا مدح تو خدا ہمزباں با جبلی

بارسول صادق و معصوم بار جبلی

السلام ہے حب تو اعمال اصدق و خلوص
اتباع سنت تو اقلتار راستی
ایکہ اسلام مرا سلیم امر تو گواہ
اے ز تعلیم و لایبت و نیداد کی در شنید

شوق دید تو در ہر احوال را صدق و خلوص
اقتدا با تو بود افعال را صدق و خلوص
شاہد آمد دعویٰ احوال را صدق و خلوص
قاہارا حال او سی حال را صدق و خلوص

صدق در گفتار و گفتمار را کردار ده

ہمت تاحق رسیدن ورہ و رفتار وہ

یکہ احمد بو تراب گفت چوں پس از تلاش
گرچہ جز از فقر از دنیا نہ بگذری متاع
یافت خاک آلودہ در خوابت میں ایدت فراش
کاخ کسب کی دافستہ از عیب زہدیت ارتعاش
ہنجو بودر کز مال و زر شمار و گفتن باش
نارزش عاید شدن باقبر تو خواجه ہمش

کنگرہ بر عرش دارد کاخ فقر بو تراب

بہمق الفقر فخری زیب قصر بو تراب

اے سلام سے ناز عہد خویش فخریہ سلف
یکہ از دریلے امکان گاہ غواص وجود
کعبہ از مولا سبہ ہی مشہدت فصل نجف
بر نیار دچوں تو درے کعبہ اش باشد صدق
حق بود با او اگر بر کعبہ می جوید شرف
و اصلان را رہبری تا درگہ تو کرد شوق

نا توانی اے نجف تا چند ارد در فراق

رشتہ مہرت کشد روزے مرا سئے عراق

ایکہ میخواران ادر گویاں بدست تو یاغ
نہ خورد شید ولایت تیرہ را روشن کند
از خم فقرت رساند گر رساند کس داغ
خضر تشنہ گرنیاید آب جیواں را سراغ
خضر راہ سالکان مسلک حق نور تو
آب جیواں فقر و ظلمات تو باشی چراغ
جرعہ خوار ساغر فترت تو مخمور ابد
بے خبر از دو جہاں از نیک و بد کردہ فراغ

العطش تا چند دارد تشنگی مضطر مرا

ساغر لبریزدہ اے ساقی کوثر مل

اے سلام سے مرتبہ فصل مواخات رسول
ذریات پاک تو سر چشمہ علم لدن
مرجاسبیر و شہر را پد زوج بتول
اے امان ولایت زاتونی اہل الاصول!
رنج و آزار تو جان مصطفیٰ دار و ملول
از صناعے تو خدا خرسند و رضوان نبی
نفس تو نفس ہمیر حبان تو جان رسول
اہل تو اہل نبی فرع تو فرع مصطفیٰ

بر تو بر مصطفیٰ بر دو و ماں محترم
از من و از مومنین صد صد تحیت و مہم

السلام اے نورت اول پر تو ہر قدم
ایک تو مصطفیٰ در ممکن ذات خدا
حق ترا از بہر فیضان ولایت برگزید
نزدیک باشد بذات مصطفیٰ یا ذات تو
مازیک نوریم فرمودہ رسول محترم
چوں ولایت بانبت در قدم بودی ہم
چوں بقسبم نبوت مصطفیٰ را در قدم
مہر یک باشد بر آید در عرب یا در عجم
مصطفیٰ را از خدا خواہم ترا از مصطفیٰ
از لفیصل تو خدا لیکن پزیرد این ما

السلام اے حب تو ایمان و بغض تو نفاق
نے ہوئے جنت و نے تشنہ آب پہلور
پر غضب باشد خدا آزرده باشد مصطفیٰ
مومناں را میسر سازد تا خدا و مصطفیٰ
از حدیث مصطفیٰ بر صحت آں اتفاق
دوستاں را حب تو کوثر بود من لائق ذاق
روز محشر دشمنانت لالی این المذاق
دوستاں را کئے پسند حب تو از ہم فراق
نزع روح ست و من مکررات اندوہ سین

ہالی تریاق بہر باز دارد از تلف

السلام اے بارگاہت باو شاہاں را ملاذ
صد مہین جان و تن بر آستاں حاضر دم
دوست و دشمن برو زین عوان نیسا بہر
بر در تو روز و شب باشد ہجوم ندبیں
آستان مدلت فریاد خواہاں را ملاذ
ناکہ این دارا کشف شد در و منداں ما ملاذ
خانقاہ بخشش عامت گدایاں را ملاذ
وصف ستر و رحمت تو زشت کاراں را ملاذ

ہادی عالم توئی گم کردہ راہاں را پناہ

عاصیاں را ملجا، ما بے پناہاں را پناہ

السلام اے یوسف ثانی ہر سمانے صبیح
کشتگان ماہ عشق تو شہادت یافتند
در و را دار و شمار و عاشق رنجور تو
از غم ہے زندہ گر خواہی کنی صد مردہ ما
چشم تو باشد کھیل و خد تو آمد ملیح
زندہ حب او بد تیغ آبرو آنت ما ذبیح
خورد چوں زخم سنان عشق مرگاں را جرح
ہمکنند سحر آفریں چشم تو اعجاز بیح

عشق را با محسن از روز ازل صد شسته بود
از کجا خود تا کجا این رشته مارا در بود

اصلی اہم ز دست خویش نا اال الغیاث
صدگرہ در کار من افتاد از ناما و انیسیم
بر لب چیموں اگر لب تر نہ کروم صد معجب
اں گدائے کاسہ صد آرزو در دست او

از در شبیہن تو گر پر شدندہ و اماں صد بلوغ
صد در بلوغ لے نجات بر آسماں صد بلوغ

اے سلاطین جہاں ما بالو دایم احتیاج
با مشاہن جہاں چوں بندگان ہار گاہ
جزیہ از زمین و ختن آرزو از روم و حبش
زیر فرمان تو عالم ہم نفوس عالم ست

انس و جن دیو و پرسی حورو ملک پریگیں
سکرات راجع بود بر آسمان و بزمیں

اے ز تو حکم قضا گیر و قرار و انفیساخ
اے ترا خد عالم و بالا ز عالم سیر گاہ
بر خورد از فیض تو اہل زمین و آسمان
در نمی گیرد بگوش دشمنان اوصاف تو

دائے بر قوم عداوت پیشہ حق نایبوش
حقدانیاں را چو آتش دیگ را آرد و جوش

اے اسلام اے آستانت مرجع اہل نیاز
اہل دل مایل از کعبہ فزون سوئے نجف
چوں شرفیاد داشت از صحبت سگ اصحاب کعبہ
بست در ما نابی از حکم سد و اکل باب

در دمنماں را دو ایبچار گاہ را چارہ ساز
قبلہ ما در حقیقت در گہت کعبہ محبار
ماست بر شیراں سگان کوچہ ات را فخر ناز
داشت لیکن یک در شبیہن ترا بر خلق باز

یا علی جزا ب تو باب دیگر مفتوح نیست
 این گدا پیش که دامن گستر و جزا تو کیت

السلام اے فلاحِ خیبر شد دل دل سوار
 قوتِ تو قوتِ حق تیغ تو تیغِ رسول
 تیغِ روم و مستد پیش ذوالفقار تو زبوں
 تیغِ کین و چشم را با تیغِ دین حق چو تدر
 فتح و نصرت در رکاب تو ظفر در اختیار
 لافتی الاعلی لاسیف الازدوالفقار
 پہلوانانِ جہال بانور بانورے تو خوار
 پیش شیر حق چه باشد رستم و اسفندیار
 نیست مشکل گر سپرد و ازہ خیبر شود

کوه در دستِ یدالله کمتر از کلمه بود

السلام اے جو تو پر کرده دامن فلک
 صانع قدرت ز بہر چوں تو مہمان عزیز
 بسکہ دار و در سر سوداے تو سر کشتگی
 قدر عالی یافت چوں پیش تو نم شد در رکوع
 بخشش خدام تو این ساز و سامان فلک
 گستر و فرش زمین آراست ایوان فلک
 ہر شب و ہر روز در شوق تو دوران فلک
 از طواف بارگاہت عزت و شان فلک
 مہر و ماہ و آسمان و عرش در فرمان تو
 از شیون ماسوا اللہ ست بالاشان تو

السلام اے بادشاہ بحر و بر عالم پناہ
 خیرہ دار و برق شمشیر تو چشم دشمنان
 دام گیر و آسماں از بارگاہِ روشنت
 چرخ روز و شب رود ہرگز نہ تا منزل رسد
 اے سرو مہرت سران لشکر و خیم سپاہ
 گزر ز عدل و لیل فتح تست گوش کینہ خواہ
 نور بزیم روز و شب را دو چراغ مہر و ماہ
 نمانہ بنمائی رہش اے ہادی گم کردہ راہ

راہ بار یک ست و شب تاریک نیم باہرن
 اے خدا دست من و دامن پاک بختن

چوں ز دم دست ارادت من بدامان علی
 من چه باشم اے دل مایوس تو بہ کن زیاس
 اضطراب اے جان تشنہ بر لب دریا چرا
 گرد و ارث کردم و انیم طوافِ ترضی
 جان و دل کردم فلک لطف و احسان علی
 شد جہانے بہرہ دراز دست فیضان علی
 چوں جہانے سیر خورد از بحر عرفان علی
 شد فدائے حضرت و ارث چو قربان علی

ایں سلام من رسانی کاش از وراثت علی
 نادر سلطان دین فخر نبی عیسیٰ علی

کولہ

وارثت

اے آنکہ دو چند شد جہالت
 زیبندہ نرا عشق و رحمت
 شد بے ادبی کہ وصل تو خواست
 نامحرمی و وصال خواہی
 نامحرم راز او نہ باشی
 نادیدہ شوق تیز بین نیست
 مہجورم و شوق در ہراس است
 از نخوت حسن بے زوالت
 یکناست جمال با کمالت
 مدہوش ز پر تو جمالت
 اے دل نشود سرت و بالت
 بیہودہ بوصول او سوالت
 گام برہ رفت اضلالت
 از ہیبت غیرت حبلالت
 چوں دست نمی دہد وصال
 دست من و دائم خیالت

اے پاک امید چون و بچوں
 اطلاق تو عام ز اطلاق
 جامہ زوت دم در از حدوت است
 گر خیز زنت شرم ہم ازنت
 آوارہ گہے دگہ بہ محفل
 بچوں نہ اگر ترا توان دید
 از فہم دگسان دو ہم بیرون
 در ذات تو عام و خاص مکنون
 ماواے بلند راست موزوں
 قبح تو بلے بکس مقرون
 لیلے شدہ و گاہ مجنون
 حیف ست نہ دیدن تو در چوں

خون گشت دلم زلمن ترانی مایوس ز وصل تست اکنون
چوں دست نمی دهد وصال
دست من و دامن خیالت

اے از تو جمال صورت حسن
اے از تو کمال سیرت حسن
روشن ز تو گشت طلعت حسن
مخفی شدہ گنج دولت حسن
ٹاکے بہ تھیود تہمت حسن
از غایت شرم و غیرت حسن
اے پردہ نشین خلوت حسن
از ہیبت و پاس عصمت حسن
دست من و دامن خیالت

اے شاہد شوخ و شنگ طناز
از عنایت شوخی و شرارت
ہر حباتی و اظہر من الشمس
کو راست بید نور خورشید
آمد نہ بجوش نفس تو
سرباد ازین فریب اظہار
بر و عسدہ تو نمی نہم دل
چوں دست نمی دهد وصال

دست من و دامن خیالت

یا دست مرا تہ بلندت
رفتار ترا ز منہر طستی
گر چیں بہ جبین گہے تبتم
صد سبل تیغ ابروئے تو
بردوش رداے ارجمندت
پامال ہزار مستمندت
اے نازوادائے دل سپندت
در زلف ہزار در کمندت

از دو حلاوت سخن را تکرار تکلم چو قسمت
 شاہا چہ شان و ہیبت تو مرغی بخدمت سمندت
 رفتی چو ز من عنای کشیده ایست فغان در دمندت

چوں دست نمی دهد وصال

دست من و دامن خیالت

ہا زست بتو فسوں گرمی را در شیشہ در آوری پری را
 حیرت فسونت یا نگاہ ست شکست طہلسم سامری را
 ہاروت بچپاہ ما بز بخیر دارد نہ محبال ہمسری را
 دل نیم نگاہ برد مگر دین نیچے دگرے برابری را
 چشم تو مگر زلفت آموخت این کافری و ستم گرمی را
 زلفت تو بلے بلاست بگرفت از طہج تو دام خود سوری را
 وصل تو ز خود سوری نیامد ہر کس نہ سزد سکن دری را

چوں دست نمی دهد وصال

دست من و دامن خیالت

زیبات و قامت کشیدہ سروے بچپن چنانکہ دیدہ
 عاشا بخسرام ناز ماند طاؤس کہ درجن چمیدہ
 کوچشم و نگاہے فروشت کونرگس کور و شوخ دیدہ
 گلبرگ لبست کہ در نوالش غنچہ ہمہ جیب ہا و دیدہ
 ترسیدہ ز ریہاست سنبل نا اسود کا کلش گزیدہ
 چوں صورت خوب تو نہ بینم ما نیم و عتم و دل تپیدہ
 تسکین دل از فسانہ تست گرچہ نہ چو دیدہ شد شنیدہ

چوں دست نمیدہد وصال

دست من و دامن خیالت

اے باد صبا بن نظر کن از لطف نگہ بچشم تر کن

ناکے بچپن بہ بندہ ہاشی
 بگذر ز خط دازہ جیس ہم
 امشب ب سرم شود کہ یک شب
 ہاں ہم ب سرت شود نہ سودا
 در اہر منے دُرشت خوئی
 در دسترت شود بکوشش
 سحر سے ز مقام خود سفر کن
 در کوچہ یار من گذر کن
 در حلقہ زلف ادب سر کن
 بار است ز نہ ہر او حذر کن
 بلشد علاج درد سر کن
 مار از رقیب این خبر کن

چوں دست نمی دہد وصال

دست من و دامن خیالت

اے تو سن شہ نثار گروم
 یادت نبرد مگر بیادست
 زین حیلہ رسم بکک جانال
 در شوق چو حاجیان کعبہ
 مشتاق لتائے شمع روشن
 اے شمع شوق این کہ سوزم
 فرصت نہ دہد سراق تامن
 زیر سم تو غبار گروم
 ہر کوچہ دہر دیار گروم
 ممتاز شوم چو خوار گروم
 در گرد سرائے یار گروم
 پروانہ بے قرار گروم
 من گرد تو بار بار گروم
 گرد دست لے سوار گروم

چوں دست نمی دہد وصال

دست من و دامن خیالت

دنیا چہ کہ دیں ہوس ندارم
 پابستہ تمامی عسرت من
 سرتا بد بجنوں ز رفتنم پا
 داند نہ کے چہ راہ رفتنم
 ما بوس شدم ز وصل و کارے
 غم را چہ خصومت ست باقی
 دہ بند غم اگر چہ شکر ست
 رائے ہوس مگیں ندارم
 آزاد کنندہ کس ندارم
 جز ضعف دگر نفس ندارم
 درتافلہ من جس ندارم
 جز رنج و غمت سپس ندارم
 ما فرصت یک نفس ندارم
 جز یاد تو ہم نفس ندارم

چوں دست نمیدهد وصال

دست من و دامن خیالت

تسکین ده خاطر حزین	ای یار که در دلم مکیستی
می کوشش دلا بکنگر بینی	در تیرالت خوش جنون دید
گراوست چنان تو خود چینی	یارست نهان چه شکوه اذ کور
آں شک ده بستان چینی	در خواب اگر شبی نیاید
با من ز کرم دے نشینی	گویم که بحال من تملطف
ای جمله جفا چه مہ حبینی	حیرت که بخواب ہم نہ آئی
هر چند که گوهر نمینی	بہے نہ کنی دل تو شکست

چوں دست نمی دهد وصال

دست من و دامن خیالت

زخم ز تو بے قرارم از تو	اے شوق چنان نگارم از تو
رسواؤ ذلیل و خوارم از تو	آداره مشدم بکو و بازار
در صحبت چند یارم از تو	فریاد و فغان انیس خلوت
خون بار ز بس نزارم از تو	از درد چو گل درید و اماں
من ریاد که حنا رخارم از تو	شونالہ طمبیل و بگل گو
اُمید چنیں ندارم از تو	از وصل تو بہرہ مند گرم
بے کارم و جملہ کارم از تو	عمرم بہ تصور تو رفت ست

چوں دست نمی دهد وصال

دست من و دامن خیالت

آتش ز شرار عشق افروز	می سوز دلا و ہم مرا سوز
دیدار کلیم را بیا سوز	روشن چو شود چرخ چمخت
بدنام ز کودک بہ آ سوز	نادیب بکن کہ مانب باشی
صدحیف نہ بخت ترست لیروز	در دامن گرت نہ چشم دادند

بجراں نہ بوسل گشت مبدل
 نار یک شہت نمی شود روز
 روشن نہ چو آفتاب دیدست
 در ظلمت منکر ویدہ پر روز
 در تیرگی سراق حبانان
 از خواب و خیال سمع افروز
 چوں دست نمیدہد وصال
 دست من و دامن خیالت

حال تپ دل چنناں رسیدہ
 تیزست کہ ز درو جان رسیدہ
 ساکن شدہ نبھن تا بہ نخبہ
 بیماری ناتواں رسیدہ
 از چرخ چہار میں بہا لیں
 عیسے بعلاج آل رسیدہ
 از حکمت معنوی نہ او بر ا
 لاعلت من گساں رسیدہ
 جز تو کہ کند علاج این تپ
 کز سوز بہ استخوان رسیدہ
 دارو نہ شود دم مسیحی
 ہر چند ز آسماں رسیدہ
 این شعر ہے حریم ہجرت
 پیہم ز تو بر زماں رسیدہ
 چوں دست نمی دہد وصال
 دست من و دامن خیالت

در کوئے تو کس مرا رساند
 بوئے تو و یا بسا رساند
 یا حضرت وارث این گداہت
 مشتاق کہ سر بہا رساند
 از عزت سجدہ ات سر نخر!
 نازاں بسر ہمارا رساند
 بد بخت مگر نمی تواند!
 خود را بدر شہا رساند
 سربان کسیک تا بگوشت
 از بندہ ما جہا رساند
 من کیستم و کہ قاصد من
 کس خود خبرم چہا رساند
 پیغام ز من بہت است این شوق
 باشد ز کرم خدا رساند
 چوں دست نمیدہد وصال
 دست من و دامن خیالت

فحش بر غزل نظام الدین احمد صانع بلکری

بے نفع و نخلت ز من و رافت رحماں از تو شک دو ہم از من و صدق از تو و ایقان از تو
 ہر دو نسیاں ز من و منت و احساں از تو جرم و عھسیاں ز من رھمت و عھفراں از تو
 ظلمت کفر ز من پر تو ایماں از تو

دل اگر ہدیہ پئے زلف چو ماہِ تو کنم جاں مگر صدقہ پئے چشم نزارِ تو کنم
 دین و ایماں ہمہ را وقت بکار تو کنم من گدائے تو چہ دارم کہ نشا ر تو کنم
 دل و جاں از تو دین تو دو کہاں از تو

گر گیرند بعضیاں و اگر بخشندم راست گویم کہ من از شکوہ زباں را بندم
 بندہ ام در گرہ بندگیست در بندم گر کنی قہر و گر لطف کہ من خرسندم
 محنت و درد ز تو راحت در ماں از تو

ز شہ ملک و طربستی و من خود چہ کم تو غزالِ حقینی ہستی و من خود چہ سنگم
 ز گل گلشنِ عشرت شدی و من چہ خشم تو دھمورہ عیش و من و دیرا نہ عیشم
 کیج گلخن ز من و کشت گلستاں از تو

دل باں زلف پریشاں تو گویم کہ مہسند سخت و دشوار خلاص است نہ چھپیدہ کند
 در بستی بجز از عشق کشودن مہسند غیر آتش نہ کشاید گرہ از کار سپند
 باشد اے عشق ہمہ مشکلم آساں از تو

اں بگوراست کہ تقصیر چہ دیدی ازوے متصل بود تہو جیف بریدی ازوے
 دامن لطف چہ را و اے کشیدی ازوے خود ہم اے عشق بہ معراج رسیدی ازوے
 گر چہ مسجود ملائک شدہ انساں از تو

اسی برد و وارث تو چہ مردی صانع عشق داری کہ نزارستی و زردی صانع
 ہنلاک غم و اندوہ بدرودی صانع تا با و از حزن زمرمہ کردی صانع
 شورے اقتاد بمرغان گلستاں از تو

محسن عزل نظام الدین احمد صانع بلگرامی

بتو حرف حرف گفتم ہمہ حال نار خود را
ہمہ دستاں درو دل بے قرار خود را
ہمہ عقد ہائے زلفش ہمہ را ز بار خود را
ز تو اے خرد نندیدم چو کشاد کار خود را

بجنوں حوالہ کردم ہمہ کار و بار خود را
بہ ہزار سنج و محنت بہ ہزار چند حرفی
زمصورے گرفتیم چہ مرقع شمشکرفی
بہ تعمقش چو دیدم ہمہ از نگاہ ثرنی
نہ تبسمی نہ لطفی نہ نکلے نہ حرفی
بچسپاں کنم تسلی دل بیقرار خود را

نگیے بحالت من کہ کند کہ چوں نہ گردد
چہ کہ حدیث در دم شنود کہ چوں نگرود
ہمہ رحمت ست و رافت نبود کہ چوں نگرود
دلت از سنگ باشد نشود کہ چوں نگرود
بخدا کہ بگویم بتو حال زار خود را

بہ تعلقات دنیا کہ سگم مگیر بر من
نہ سزوم بگلشن تو کہ خشم مگیر بر من
نہس و لپید سویت نہ روم مگیر بر من
من اگر بطوف کویت نہ رسم مگیر بر من
زاد بئی پسندم بدرت غبار خود را

مگر آدمی بباد و ز فسون چشم بر من
دگرم نہ اعتبار شدہ ام اکنوں کہ بدظن
کہ رہودہ تو از من شدہ ز دوست دشمن
ز تو چشم این نہ بودم کہ کنی کنارہ از من
بتو دادہ بودم لے دل ہمہ اختیار خود را

ز کنار رفت یا روم خور و خواب شد حرام
چو چنیت حال زارم پئے دیدوے یارم
چہ حال گشت خوابم کہ بخواب ہم نخواہم
من اگر بخوں نہ غلطم تخم و شرم و نگہیم
بچشغل روز سازم شب انتظار خود را

بچمن فنان لبیل مزرے کند مبادا
ہلہ تو ریخ و روم تپے دہ مبادا
ز نشاط جامہ دروے ز غم درو مبادا
بمزاج نازک تو خلتے رسد مبادا

من ازاں نگفتم اے گل تو حال زار خود

شب تیرہ و مہیب و نہ بچشم من بصیرت نہ براہ او دلیلے کہ کند مرا براہست
 نہ خدا و کشد منے را نہ پامراست قوت نہ بخود گمان جرات نہ ازو خیال شفقت

بکدام امید گیرم سیر راہ یار خود را

ریخ یار تا نہ بسینم چوں بومش قدم را چه کند اجل نہ گیرم بخندارہ ارم را
 من دشون دیدوارش شود و روم عدم را دم آخرست صہا فح کہ بگوید آں صنم را
 کہ بیادے بیالیں بہ امیدوار خود را

رُبَاعِي

ناجرم و ثواب ست میان من و تو
حقا چه حجاب ست میان من و تو
از رحمت خود وز بدیم پرده کشا
انگه چه حساب ست میان من و تو

و بنوع آخر

این جام شراب ست میان من و تو
وین سنج کباب ست میان من و تو
خوردیم چو دوستانه با هم ساغر
اینک چه حساب ست میان من و تو

(قال اُسْتَاذِ حِرْمَةِ اللّٰهِ تَعَالٰی)

دُنیا طلبیدم و بجائے نرسیدیم
آیا چه شود عاقبت بے طلب ما

اقوال و استغفر اللہ

دُنیا چو نصیب تو نشد از طلب تو بیہودہ پئے آخرت اے دل تعبتی
بگذر ز طلب راہِ رضا گیر کہ باشد از رحمتِ حق مغفرت بے سبب تی

در مناقب مولائے کائنات

گردیرم و کفشت پہ کعبہ برابرم
 گر ملت خلیلم و گریش آزرم
 جز بوسے انس حق نہ برآید نہ محرم
 باشد گواہ مہر علی پیش داورم
 حب علی ست منزل او عرش محترم
 باہم سرشتہ در صدق پاک جو ہرم
 سیراب چون ز ساغر ساقی کوثرم
 ز ہر عداوت دگر ایں خاک بر سرم
 ہر کو نماشت حرمت شیخین محترم
 کے بیعت علی ز تقیہ گماں برم
 شیر خدا تقیہ کند نیست باورم
 خلقت زر جس پاک چو بد پاک شد حرم
 مشککنا علی ست ید اللہ داورم
 از پیروان مسلک اہل پیس برم
 مولائے من علی شد و نازم کہ تمبرم
 آید تعجبی چہ از احوال خیرم
 اسلام را بلبت علم بر در حرم
 حب علی ست حاکم و سلطان کشورم
 گوید علوی مرتبت او گشت ہمسرم
 حق را با دل و لزوم ز قول پیس برم

خورشید مہر حق چو درخشد ز خاورم
 تا حق رسیدہ گر چو شد عشق رہبرم
 سر تا بپا اگر چہ مرا سوخت روزگار
 ذاتی کہ چہیت خطبہ اراد لیل صدق
 گنج نہ جسز درون دل مومنین پاک
 حب خدا و مہر علی تو اماں و داور
 اے آب شورا لعطشتم برد ماں چرا
 باشد ناب حب علی امتزج کفتم
 حق گویت کہ رشتہ مہر علی گسخت
 در کربلا حسین تقیہ روا نداشت
 اخفائے حق ز بیم گزندے کند شغال
 شد حنائے خدا مگر از مولد علی
 گر صد گره بکار من افتد بگو چہ پاک
 جاں داد نم شمار مگر کینہ ننگ عار
 روز ازل مرا چو بدستش فرد خفتد
 کوئین در و دست ید اللہ چون دو گونے
 نوبت الست شوکت ایمان ز ذات شان
 تا ساج کرد ملک و لہم راز ما سوا
 ز وجہ بتول دہم اخ و پیر ہدوہ رسول
 ایمان حب ادست نفاق ست بغض او

فرمود مصطفیٰ کہ خدادوستدارا دست
 حق راست دوستدار ہمدار خیر بر م
 فرمود یارم ست بشان نبی خدا
 دست خداست زمینت بازوئے حیدرم
 می گفت مرتضیٰ کہ بعالم ظہور کرد
 نیروے حق ز قوت بازوئے صفدرم
 کردست یطمون علی جبہ بیاں
 ایثار خانوادہ ذوالجود والکرم
 من خود کجا د بندگی مرتضیٰ کجا
 صد شکر گر کیے ز غلامان قہبرم

اے وارث علی ید اللہ دستگیر
 افتادہ پائے تابسراند و غل درم

المدد اے شوق گامے چند چوں مستان ز نم
 الوداع اے ہوش پا بر حکمت لقمان ز نم
 درد شوائے منکر نیک و بد ز تو تنگ آدم
 باش اے دیوانگی تا دست درد اماں ز نم
 مرکب حکمت چو لنگ آمد براہ معرفت
 می سزد گر پا برہنہ در رہت جولاں ز نم
 بہتزل این رہ چو از اسباب و سامانم بود
 برق استغنا کنوں بر حشر من سامان ز نم

من عنلام وارث ام بے لوث از سود و زیاں
 مست و درپایش منافع خاک بر اماں ز نم

هُوَ الْوَارِثُ

قصید

فی الناریح قصیدہ تحیث النجف مطبوعہ برصغیر (۱۱) تلاطم عشق

انشاء محمد فاشد صاحب بہار حسین آبادی

شاہد گلزار یافت ہجوز لیحنا شباب
چوں کف موسے نمود نہر چین ہر حباب
اہل تحصیل گشت ہنرہ کہ بد محو خواب
آیہ استفتحو کرد عیاں آفتاب
قلب ضعیف من و طاقت اہل شباب
چیک صبا دم رسید از رہ صدق و ثواب
ہجوز بیاض قمر بود بدستش کتاب
مصدر صدق و صف امر حج ہر شیخ و شاب
نیز بہ لطف حسن اوست بسے کامیاب
نعمت دنیا و دین حاصل اولے حباب
فاشق نام علی پیرو ام الکتاب
جملہ بہ مدح علی خسرو گروں قباب
حالت طبع رواں قطرہ زناں چوں حباب

یوسف فصل بہار گشت برون از نقاب
فاد نسیم سحر از دم طے نشان
لبیل و گل شد بجوش ذاکر تسبیح رب
مطلع انوار شد ساحت بام منکاک
من بہ تحمیر کہ این تازہ بہار از چہ روست
ناگہ اسرار غیب گشت چنین منخبلی
پیش و پس و یارت چپ رحمت رب مجید
داو بن ارمنان از طرٹ او کہ هست
اسم گرامی او هست لطافت حسین
وارث حال غلیل هست چو ادرائیل
عالم دین نبی واقع بر سر خفی
کرد بجہد تمام نظم سلا میکہ هست
عشق شہ اش و جاں از ہمہ لطیفش عیاں

چوں بہ معنائیں او یک نظم افتاد
من چہ نالش کنم زانکہ بول ز نالاست

پر شدہ دامان دل جلا ز دتر خوش آب
مصرعہ او بیدیل بندش اولاجواب

مصرعہ سالت بہار از سر انصاف گفت

ہر یہ باہل جہاں منقبت بو تراب

۱۳۲۵ سنہ ہجری

قطعات تاریخ

از

نرزمین مولوی سید محمد میر حسن شاہ پوری مرشد آبادی

المخلص حسین

گلے پیدا درون غنجہ خار
بگمیرند طلبیلاں این ماہ منقار

حسن تاریخ طبعش آنچنان گفت
درون کوزہ بیدے بحر زخار

سنہ ۱۳۲۶ ہجری

دیگر

ز صہبائے تلاطم عشق سرشار
چہ زند و زاهد و کافر چہ دیندار

چہ خوش گفتہ حسن تاریخ طبعش
درون کوزہ بیدے بحر زخار

سنہ ۱۳۲۶ ہجری

دیگر

بند کوزه میں کر دیا دریا دل میں بس دلولہ ہوا پیدا
 کہدیا پھر حسین نے یوں تاریخ ہے یہ بے شک ذلیفہ شیدا
 ۱۳۳۶ ہجری

ازمولف

کے زبانتھم میکند تحسین عشق من چہ دائم لذت و تزئین عشق
 این دآں دہائے دہو خواندم بے ہست بالاتر از آن تمسکین عشق
 شکر ایزد را پس از جہد تمام آمدہ منظلوم این تلقین عشق
 ہمت تاریخ طبعش می کنم لیک می ترسم بود تو این عشق
 شد تلامذہ عشق با تاریخ طبع ہر یہ ام پیش جہاں شیخین عشق

ہست این از کلک لہ عاشق کہ بود

محو وارث حامی تلوین عشق

۱۳۴۶ ہجری